

Herriot v Angliji

Ministrska konferenca na otoku Victorja Hugoja — Uradno zatrjujejo, da je sestanek francoskih in angleških ministrov le zasebnega značaja

Pariz, 29. avgusta. AA. Predsednik vlade Herriot je sredi v spremstvu notranjega ministra Chautempsa in mornariškega ministra Meyerja odpotoval v Jersey, kjer se bo sestal z angleškim notranjim ministrom Samuelom. V Parizu se bodo francoski ministri vrnili v četrtek. Pred povratkom v francosko prestolnico si bo Herriot ogledal hišo, v kateri je stanoval francoski pesnik Viktor Hugo, ko je živel v izgnanstvu na otoku Guernseyju.

London, 29. avgusta. AA. Ko je Herriot stopil na angleško zemljo, so ga intervjuvali zastopniki angleškega časopisa. Herriot je izjavil, da je bilo potovanje po morju krasno. Na vprašanje, ali bo imel z angleškim notranjim ministrom Samuelom tudi politične razgovore, je Herriot odgovoril: »Seveda, toda ti razgovori bodo od celice zasebni. S Samuelom sva si dobra osebnostna prijatelja in zato sva sklenila, da preživita nekaj dni skupaj.«

Pariz, 29. avgusta. AA. Herriot je prenočil na ladji »Minotaure«, davi pa odpotoval na otok Jersey, kamor je prispel ob pol 10. Herriotu in Chautempsu je pozdravil guverner otoka. Sprejema so se nadalje udeležili francoski konzul in člani francoske kolonije. Ob 11. uri je angleški notranji minister Herbert Samuel pozdravil Herriota v imenu angleškega kralja in angleške vlade.

Sestanek med Herriotom in Samuelom je bil nenavadno prisrčen. Ministra sta se smejala vsem, ki krožijo o njunem sestanku. Opoldne sta obiskala guvernerja,

„Predlagane trošarine znatno znižane“

Posl. Pavlič je v Narodni skupščini s svojimi izjavami izzval viharo ogorčenje — Dopoldanska seja

Prejeli smo:

Ker pod gornjim naslovom v št. 186 leto XIII. dnevnika »Jutro« v četrtek dne 11. avgusta 1932 v prvem in drugem stolpcu prve strani objavljeno besedilo o mojem govoru in nastopu v Narodni skupščini dne 10. avgusta vsebuje očerenice, ki niso resnične, prosim, da v smislu zakona o tisku, zlasti po določilih členov 26 in 27 tega zakona objavite sledeči popravek:

Ni res, da je pred prehodom na dnevni red prišlo do incidenta, ki sem ga jaz izjavil. Ni res, da sem zagovarjal postopanje onih krogov, ki so izsilili ostavko g. župnika Barleta. Ni res, da sem s svojimi nastopi izzval ogorčenje vse zbornice. Ni res, da sem imel priložnost sam se prepričati, da sem napravil onim krogom, ki sem jih mislil zagovarjati, prav slabo uslugo...

Res je le, da me je predsednik dr. Kosta Murmanovič pozval k besedi takole: »Besedo ima gospod Pavlič, da stavi vprašanje na predsedništvu Narodne skupščine.«

Nato sem res takole govoril: »Gospodje narodni poslanci! Včeraj je narodni poslanec iz dravske banovine g. dr. Stane Rape izjavil, da je pooblaščen od vseh svojih tovarišev narodnih poslancev in senatorjev iz dravske banovine, dati k poročilu verifikacijskega odbora izjavo, ki vsebuje več neresničnosti in netočnosti. Zato dajem jaz sledečo izjavo: Prvič, ni res, da so se s to izjavo strinjali vsi narodni poslanci iz dravske banovine, ker sva jaz in moj tovariš Anton Cerar bila proti njej. Drugič, ni res, da katoliška duhovščina v dravski banovini ni narodna, ker je od nekdaj pa vse do današnjih dni bila vedno narodna. Naša duhovščina je vedno delala za narodno združevanje in narodno edinstvo in zato so jo neorentirani preganjali tuje in njihove oblasti. Dostopila je ogromne žrtve za narodno združevanje in za ostvareitev te naše ljube drzave Jugoslavije.«

Gospodje narodni poslanci! Če ima država pravico, da zahteva od svojih uradnikov, da morajo vložiti prošnjo za upokojitve, kadar hočejo kandidirati, ima prav tako pravico tudi cerkvena oblast, da od svojih duhovnikov zahteva, da zapuste svoja službena mesta v cerkveni službi, kadar kandidirajo. Tudi v tem službu višja cerkvena oblast ni napravila nič drugega, kot da je odločala po zakonu in po kanonskem pravu.

Jaz, gospodje narodni poslanci, moram namo obžalovati, da so take izjave padle v Narodni skupščini po 13 letih, odkar smo osvobodjeni in zedinjeni in ugotavljam, da se v času največjih plemenskih in verskih hord ni dogodilo, da bi padle v narodni skupščini take izjave, in da manifestiram proti temu kot nacionalist, narodni poslanec in duhovnik v imenu naših tovarišev katoliških duhovnikov protestiram proti takim izjavam.

Po tem mojem govoru je dobil besedo g. St. Rape in za njim zopet jaz. Govoril sem takole: »Na izjavo gospoda poslancev dr. Rapeta Stanka imam čast tudi enkrat v slovenskem jeziku tu v narodni skupščini takole odgovoriti: Obžalujem ne samo to, kar je izjavil g. dr. Rape, ampak obžalujem, da tudi drugače prihajalo sem v Belgrad razne denunciacije in da te denunciacije škodovala ne samo žrtvam teh denunciacij, ampak škodovala celotnemu slovenskemu narodu, ker so neosnovane denunciacije.«

Pri teh besedah se mi je približal g. narodni poslanec Cerar in vplil vame. Jaz sem nadaljeval: »Naj puste, da govorim. Jaz samo izjavljam, da med slovenskim narodom, da tudi med slovensko katoliško duhovščino ni nobenega, ki bi bil proti državi, proti kralju, pač pa so proti slabim

Nova italijanska ofenziva v Albaniji

Solin, 29. avgusta. M. »Makedonia« Neat ima iz zanesljivih virov poročilo, da si Italija na vse načine prizadeva, da bi se zgradila moderna cesta med Lerino in Korčo. Zatrjuje se, da je italijanska vlada stavila albanski vladni predlog, naj zgradi novo cesto, ki bi vezala Korčo s centralno Albanijo in Korčo na škodo obstoječih komunikacij s Solinom. List naglašja, da je cilj tega italijanskega načrta v tem, da poslana Drač središče tega albanskega okrožja namesto Soluna. Glavna pot bi šla preko Tirane tako, da bi si Italija na ta način zagotovila ves notranji promet v primeru vojne z Jugoslavijo.

Prekomerno podražanje sladkorja nedopustno

Beograd, 29. avgusta. p. Finančno ministrstvo je ponovno izdalo okrožnico, v kateri opozarja na nedopustnost prekomernega podražanja sladkorja, ker se kljub prejšnjim opozorilom še vedno dogajajo primeri, da ponekod podražujejo sladkor mnogo prekomerno in opravičuje mere. Vsi taki prestopki se bodo najstrožje kaznovali po zakonu o pobijanju draginje in imajo vsi ja in organi nalog, da strogo nadzirajo cene sladkorja.

Odmev Kreugerjeve afere

London, 29. avgusta. AA. Reuter poroča iz Newyorka, da je Irving trusts representev and interests internacional Match Co. ogradila 8 .ojih ravnatelj, da so več let gojufali družbo. Družba zahteva revizijo dosedanjega poslovanja teh ravnateljev. Z .se, da je družba izgubila 100 milijonov dolarjev. Ravnatelji so izplačevali nezakodivdivende iz glavnice. Največja njihova krivda pa je v tem, da so prepustili Kreugerju skoro popolno odločitev v vseh obsežni podjetjih.

BREZUSPEŠEN SESTANEK MED PAPENOM IN HITLERJEM

Z nedeljskim govorom je Papen pretrgal vse vezi z vodilnimi strankami — Danes se sestane novi nemški parlament

Berlin, 29. avgusta. d. Govor, ki ga je imel v nedeljo državni kancelar Papen na velikem zborovanju v Münstru na Westfalskem in ki ga je vsa javnost pričakovala s toliko napetostjo, je v znatni meri razčistil položaj in presekal tudi negotovost, ki je zavladala zlasti zadnje dni, ko so se razne napovedi in kombinacije kar vrstile. Samozavestni nastop kancelarja Papena da sklepati, da more Papen pri izvajanju svojega programa računati na predsednika republike, in v nekaterih političnih krogih so celo prepričani, da je bil Hindenburg točno poučen o vsebini Papenovega govora. Papen je v svojem govoru orisal glavne smernice bodočega dela svoje vlade, ki se dajo na kratko označiti takole: v politiki skrajni konservativizem, za-brana vmešavanja političnih strank v upravne zadeve, odpor proti narodno-socialističnim zahtevam, nobena izprememba državne oblike, toda povečana izvršna oblast državnega predsednika. Papen je v svojem govoru zanikal vesti o nameravani oddaji premoženja, pa napovedal finansiranje akcije za omiljenje brezposelnosti s pomočjo prisilnega plačila davkov v naprej. Akcija za preskrbo dela naj bi se razširila tako, da bi se zaposlilo še 1.75 milijona brezposelnih. Kočno vsebuje Papenov gospodarski program čuvanje marke, znižanje mezd in zrahljanje kolektivnih pogodb. V prosvetni politiki je napovedal Papen numerus clausus na univerzah.

Podrobnosti iz Papenovega govora

V uvodu svojega govora (ki ga je v glavnem objavilo že ponedeljsko »Jutro«) je kancelar Papen dejal: »Delo sedanje vlade se ni in se ne bo omejevalo samo na posamezne politične in gospodarske akcije, marveč je naloga vlade, da iz temeljev reorganizira vso državo.«

V nadaljnjih izjavah se je Papen podrobno bavil z obsodbo narodnih socialistov v Reuthenu in med drugim dejal: »Levica in desnica sedaj zahtevata, naj se obsojenci izpuste. To bi pomenilo, da bi bili v politični borbi umor nasprotnika dopustna in dovoljena stvar. Brez obzira, ki se zrcali iz poziva voditelja narodno-socialističnega pokreta, je prav težko združljiva z njegovo zahtev, da se mu izroči vodstvo države. Ne morem Hitlerju priznati pravice, da bi ono manjšino, ki sledi njegovim praporom, edino smatral za nemški narod in postopal proti vsem drugim pripadnikom nemškega naroda kot proti zločincem. Pruska vlada bo odločala o usodi petih na smrt obsodjenih narodnih socialistov edino s stališča pravičnosti in se ne bo dala vplivati od nobenih političnih napadov. Priznanje enakih pravic za vse nemške državljane bom ako bo treba, izsilil z vsemi sredstvi, ker sem trdno odločen, da napravim konec sedanjemu stanju političnih nemirov in političnega nasilstva.

Odpor sredine

Socialistični »Vorwärts« pravi, da bi bil zločin proti državi svetovalec predsedniku države, naj krši ustavo. Po drugi strani pa smatra Papenove načrte proti brezposelnosti za šalo.

Demokratski »Berliner Tageblatt« opozarja na to, da je Papen obsodil Hitlerja, sam pa da se pripravlja izvesti nacionalno-socialistične cilje do skrajnosti. Politični načrti, ki jih hoče Papen izvesti, oglašajo Nemčijo v temeljih. Prav tako je Papen obsodil avtarkijo, v isti sapi pa je napovedal politiko kontingentov in agrarne ga protekcijonizma, ki bo uničil industrijo, trgovino in ves nemški izvoz. Delovno ljudstvo bo moralo nositi breme vseh teh eksperimentov.

Hitlerjevska kritika

V obširnem komentarju o včerajšnjem govoru državnega kancelarja ugotavlja »Völkischer Beobachter«, da mora narodno-socialistična stranka v govoru naznačeni gospodarski program odločno odkloniti. V članku pod naslovom »Nemogoči finančno-politični načrt«, meni list med drugim, da mora že načrt financiranja novega zasilnega programa vzbuhati pomisleke. Vlada namerava izvesti to financiranje z izdajo neke vrste obveznic na državne davke. Če so informacije pravilne, tako izjava list dalje, pomeni ta ukrep izdajo davčnih obveznic, ki bi jih krila državna banka, ki pa ne bi imela nobenega efektivno realizirajočega kritja, temveč naj bi se krile samo z državnimi dohodki iz gospodarskih vrednosti, ki naj bi se dobile šele v bodočnosti. Poskus, da se hoče izvesti financiranje z bodočimi gospodarskimi vrednotami, je po naziranju lista v popolnem nasprotju z vsemi praktičnimi pravili o kritju. Ukinitve tarifnih pogodb bo imela za posledico znižanje, ne pa zvišanje kupne moči. H kraju kritizira list, da si vlada ne upa zagrabiti velekapitala in da je o znižanju obresti povedal Papen komaj nekaj skromnih hsed.

Pred sestankom parlamenta

Vsa nemška javnost pričakuje v ostalem z največjo napetostjo otvoritev jutrišnjega državnega zbora, ki bi utegnila za dolgo odločiti o usodi Nemčije. Za otvoritev državnega zbora in pruskega deželnega zbora — ta bo že dopoldne — je berlinska varnostna policija ukrenila izredne varnostne mere. Poslopji državnega in deželnega zbora bosta v velikem krogu obkroženi z močnim policijskim kordonom.

Odmev v nemških gospodarskih krogih

Berlin, 29. avgusta. d. V gospodarskih krogih je napravil govor kancelarja Papena dosti ugoden vtis. Posebno zadovoljstvo je vzbudilo v gospodarskih krogih dejstvo, da je kancelar Papen točno napovedal, kako si zamišlja ozdravljenje nemškega gospodarstva. Tudi politični del govora prerojajo v gospodarskih in finančnih krogih ugodno. Po njihovem mnenju je Papen odzvel narodnim socialistom orožje iz rok. Papen je, tako pravijo, prav za prav prejel nacionalni program hitlerjevcev ter jim pustil samo še njihove socialistične fraze. Optimisti so celo prepričani, da se bo gospodarski položaj v Nemčiji v do glednem času temeljito izboljšal, ako se Papenu posreči izvesti njegovega programa. Računa se, da se bo tudi na borzi pozrela reakcija.

Ogorčenje v delavskih vrstah

Berlin, 29. avgusta. s. Načelstva svobodnih sindikalnih in nameščenskih organizacij so, kakor poroča »Der Abend«, poslala državnemu predsedniku brzojavko, v kateri označujejo izjave državnega kancelarja v Münstru o namerah državne vlade kot »dejansko odstranitev po ustavi zagaraniranih socialnih pravic in enostransko obogatitev podjetnikov na račun delavcev in nameščencev«. Obenem pozivajo državnega predsednika, naj ne pristane na takšno nesocialno politiko, marveč štiti po ustavi določene pravice delavcev in nameščencev. V zvezi s tem prinaša isti list informacije iz krogov svobodnih sindikalnih organizacij, da te z vso odločnostjo odklanjajo in z veliko skepsijo sprejemajo Papenov program.

Odpor sredine

Socialistični »Vorwärts« pravi, da bi bil zločin proti državi svetovalec predsedniku države, naj krši ustavo. Po drugi strani pa smatra Papenove načrte proti brezposelnosti za šalo.

Demokratski »Berliner Tageblatt« opozarja na to, da je Papen obsodil Hitlerja, sam pa da se pripravlja izvesti nacionalno-socialistične cilje do skrajnosti. Politični načrti, ki jih hoče Papen izvesti, oglašajo Nemčijo v temeljih. Prav tako je Papen obsodil avtarkijo, v isti sapi pa je napovedal politiko kontingentov in agrarne ga protekcijonizma, ki bo uničil industrijo, trgovino in ves nemški izvoz. Delovno ljudstvo bo moralo nositi breme vseh teh eksperimentov.

Hitlerjevska kritika

V obširnem komentarju o včerajšnjem govoru državnega kancelarja ugotavlja »Völkischer Beobachter«, da mora narodno-socialistična stranka v govoru naznačeni gospodarski program odločno odkloniti. V članku pod naslovom »Nemogoči finančno-politični načrt«, meni list med drugim, da mora že načrt financiranja novega zasilnega programa vzbuhati pomisleke. Vlada namerava izvesti to financiranje z izdajo neke vrste obveznic na državne davke. Če so informacije pravilne, tako izjava list dalje, pomeni ta ukrep izdajo davčnih obveznic, ki bi jih krila državna banka, ki pa ne bi imela nobenega efektivno realizirajočega kritja, temveč naj bi se krile samo z državnimi dohodki iz gospodarskih vrednosti, ki naj bi se dobile šele v bodočnosti. Poskus, da se hoče izvesti financiranje z bodočimi gospodarskimi vrednotami, je po naziranju lista v popolnem nasprotju z vsemi praktičnimi pravili o kritju. Ukinitve tarifnih pogodb bo imela za posledico znižanje, ne pa zvišanje kupne moči. H kraju kritizira list, da si vlada ne upa zagrabiti velekapitala in da je o znižanju obresti povedal Papen komaj nekaj skromnih hsed.

Pred sestankom parlamenta

Vsa nemška javnost pričakuje v ostalem z največjo napetostjo otvoritev jutrišnjega državnega zbora, ki bi utegnila za dolgo odločiti o usodi Nemčije. Za otvoritev državnega zbora in pruskega deželnega zbora — ta bo že dopoldne — je berlinska varnostna policija ukrenila izredne varnostne mere. Poslopji državnega in deželnega zbora bosta v velikem krogu obkroženi z močnim policijskim kordonom.

Odmev v nemških gospodarskih krogih

Berlin, 29. avgusta. d. V gospodarskih krogih je napravil govor kancelarja Papena dosti ugoden vtis. Posebno zadovoljstvo je vzbudilo v gospodarskih krogih dejstvo, da je kancelar Papen točno napovedal, kako si zamišlja ozdravljenje nemškega gospodarstva. Tudi politični del govora prerojajo v gospodarskih in finančnih krogih ugodno. Po njihovem mnenju je Papen odzvel narodnim socialistom orožje iz rok. Papen je, tako pravijo, prav za prav prejel nacionalni program hitlerjevcev ter jim pustil samo še njihove socialistične fraze. Optimisti so celo prepričani, da se bo gospodarski položaj v Nemčiji v do glednem času temeljito izboljšal, ako se Papenu posreči izvesti njegovega programa. Računa se, da se bo tudi na borzi pozrela reakcija.

Ogorčenje v delavskih vrstah

Berlin, 29. avgusta. s. Načelstva svobodnih sindikalnih in nameščenskih organizacij so, kakor poroča »Der Abend«, poslala državnemu predsedniku brzojavko, v kateri označujejo izjave državnega kancelarja v Münstru o namerah državne vlade kot »dejansko odstranitev po ustavi zagaraniranih socialnih pravic in enostransko obogatitev podjetnikov na račun delavcev in nameščencev«. Obenem pozivajo državnega predsednika, naj ne pristane na takšno nesocialno politiko, marveč štiti po ustavi določene pravice delavcev in nameščencev. V zvezi s tem prinaša isti list informacije iz krogov svobodnih sindikalnih organizacij, da te z vso odločnostjo odklanjajo in z veliko skepsijo sprejemajo Papenov program.

Odpor sredine

Socialistični »Vorwärts« pravi, da bi bil zločin proti državi svetovalec predsedniku države, naj krši ustavo. Po drugi strani pa smatra Papenove načrte proti brezposelnosti za šalo.

Demokratski »Berliner Tageblatt« opozarja na to, da je Papen obsodil Hitlerja, sam pa da se pripravlja izvesti nacionalno-socialistične cilje do skrajnosti. Politični načrti, ki jih hoče Papen izvesti, oglašajo Nemčijo v temeljih. Prav tako je Papen obsodil avtarkijo, v isti sapi pa je napovedal politiko kontingentov in agrarne ga protekcijonizma, ki bo uničil industrijo, trgovino in ves nemški izvoz. Delovno ljudstvo bo moralo nositi breme vseh teh eksperimentov.

Socialistični »Vorwärts« pravi, da bi bil zločin proti državi svetovalec predsedniku države, naj krši ustavo. Po drugi strani pa smatra Papenove načrte proti brezposelnosti za šalo.

prepovedanega »Angrif«, je naslovila pro- ročilo o Papenovem gospodarskem pro- gramu z besedami: »Razkosačje znižanje me- zne«. Da je vlada odločena za najostrejš- še mere, dokazuje okolnost, da bo z dr- žavnim kancelarjem potoval k državnemu predsedniku v Neudeck tudi obrambni mi- nister Schleicher. Njegova udeležba pri teh razgovorih kaže jasno, da se bo raz- pravljalo in sklepalo tudi o vprašanju mo- bilizacije državne oborožene sile za izved- bo vladnega programa v najresnejši obliki.

Pariz, 29. avgusta d. »Havas« poroča iz Berlina, da je Hitler na predvečer odločil- nih posvetovanj v Neudecku povsem nepri- čakovano stopil v stike z vlado in da je osebo zaprosil za sestanek s Papenom. Sporocil mu bo, da je bila lista nove vlade na poslali sporazuma s centromom že go- tova, da pa narodni socialisti kolebajo, ali naj bi se združili s stranko, s katero so vodili tolikšne in tako dolge boje. Hitler bo nato predlagal, da bi s svojo stranko sodeloval v predsedniškem kabinetu bodisi pod dosedanjim kancelarjem ali pa pod dru- gim. Papen bo še nocoj odpotoval v Neu- deuck. Verjetno je, da bo Hitlerjevo ponu- bo vzel na znanje in da jo bo jutri predložil predsedniku države Hindenburgu v končno odločitev.

Sestanek je bil brezuspešen

Berlin, 29. avgusta. g. Nocoj se je vršil se- stanek državnega kancelarja Papena s Hit- lerjem; navzgor je bil tudi general Schleicher. Sestanek je potoval brezuspešno. Kolikor se čuje, je Hitler pri tej priliki še enkrat po- novil svoje zahteve za prevzem državne oblasti, ki jih je Papen prav tako nevloum- no zavrnil kot že večkrat prej. Poluradni komunikacije ugotavljajo o tem sestanku, da je bil popolnoma družabnega značaja in da se razprave o državni vladi zaradi tega ni v ni- čemer spremenilo. Z narodno - socialistične strani pa se o podrobnostih tega razgovora sploh odklanja vsako pojasnilo.

Papen odpotoval k Hindenburgu

Berlin, 29. avgusta. g. Državni kancelar Papen je prispel danes dopoldne iz Mün- chena v Berlin. Zvečer se je z ministrom za narodno brambo Schleicherjem, z no- tranjim ministrom Gaylom in državnim tajnikom dr. Meisnerjem odpravil v Neu- deuck na posestovo državnega predsednika Hindenburga. V političnih krogih so trdno prepričani, da bo državni predsednik kljub koalicijskim pogajanjem med katoliškim centrom in narodnimi socialisti razpustil parlament. Tudi v primerih, če bi uspela obema parlamentarnima frakcijama sestavi potrebno večino v parlamentu, bi dr- žavni predsednik ne okleval. Z razpustom parlamenta bi se obenem razpisale nove vo-

litve v roku 60 dni. Verjetno je, da bo predsednik Hindenburg proglasil tudi tako zvano izredno zaslišno stanje, ki bo traja- lo vse dotlej, dokler se ne pomirijo stran- karske strasti. Skrajna levica in skrajna desnica morata priti do prepričanja, da umori, uboji in atentati niso sredstva po- litične borbe, marveč zločin in da jih je sprlo tega treba v interesu naroda za vsa- ko ceno odpraviti.

Fantastični hitlerjevski načrti

Berlin, 29. avgusta. g. Nestranski infor- mativni list »Montagsorgene« govori o bodočih načrtih nacionalno socialističnih borbenih organizacij. Narodni socialisti, ki bi prišli v poštev za kakršnokoli voje- manevre je okrog 400 tisoč. Od teh odpade 12.000 na napadalne oddelke. Le napadalni oddelki so dobro oboroženi. Ostali pa so skoro docela brez vsakega orožja. Narod- ni socialisti spričo tega nameravajo upri- voriti tako zvan mirni pohod na Berlin. V okolici Berlina bi koncentrirali vse svoje vrstne, napadalne oddelke pa bi poslali v mesto, da se razvrstijo pred javnimi zgradbami in ministrstvi, ki bi jih zasedli. Mm bi bilo izdano potrebno povelje. Tak poset narodno-socialističnih napadalnih oddelkov naj bi se uprizaril tudi v Neudecku pred gradščim maršala Hindenburga. Na- ravno je, da nihče resno ne računa s temi načrti.

Načrti za izigravanje ustave

Berlin, 29. avgusta. n. Po zatirjanju vlad- nih krogov, je strokovno proučevanje onega člena ustave, ki se nanaša na razpust parla- menta, privedlo do rezultata, da je mogoče, ne da bi se kršila ustava, vladati brez parla- menta vsaj do prihodnje pomladi. Državni predsednik sme razpustiti parlament toliko- krat, kolikorkrat se mu zdi to potrebno. Na- vesti pa mora za vsak razpust parlamenta drug razlog. Razpust zadnjega parlamenta je bil motiviran s tem, da izid deželnih vo- litiv ne kaže več takega razpoloženja, kakor se zrcali v parlamentu. Sedaj pričakujejo, da bo parlament razpuščen zaradi tega, ker bi po ukinutvi zaslišnih uredb, Nemčija zašla v popoln političen in gospodarski kaos. Za- šilne uredb je zato treba v vsakem prime- ru očuvati in zaradi tega je potrebno, da se razpusti parlament. Parlament bi bil na ta način razpuščen v pričetku septembra. Dva meseca nato se morajo vršiti nove volitve in novi parlament bi se sestel pričetku de- cembra. Če bi tedaj ponovno razpustil parla- ment, bi prišlo do novih volitev pričetkom meseca februarja in novovoljeni državni zbor bi se sestel prve dni marca. Če bi se še takrat razmere ne ustalile, bi ne bilo ni- kakih ovir, da se parlament četrtič razpusti.

Amerika bo priznala sovjetsko Rusijo

Prihodnje dni bo odšla v Moskvo posebna delegacija - Vznemirjenje na Japonskem - Ameriška morna- rica na Pacifiku

Washington, 29. avgusta. g. Državno taj- ništvo za zunanje zadeve je objavilo vest, da se bodo v kratkem pričela pogajanja med zvezniškimi Zedinjenih držav in Rusije za prvo priznanje sovjetskega režima s strani Amerike. V ta namen bo te dni od- poslala v Rusijo posebna ameriška komi- sija, ki bo proučila položaj v boljševski državi. Listi sodijo, da je situacija na Dal- jem Vzhodu vedno bolj kritična in da je baš sprlo tega ameriška vlada prisiljena sprejeti predlog sovjetske vlade o vzpo- stavitvi rednih diplomatskih odnosov med Moskvo in Washingtonom, čim se bo vrnil predsednik senatnega odbora za zu- nanje zadeve Borah v Washington, se bo senatni odbor takoj sestel in proučil sovj- jetski predlog.

London, 29. avgusta. g. Iz Tokia poročajo, da namerava japonska vlada odposlati ad-

mirala Namura, ki je pri poslednjih kitaj- sko-japonskih bojih poveljeval japonskemu brodirju pred Shanghaijem, v Ameriko, da prepriča ameriške vladne kroge, da japo- nska vlada zares neče kršiti Briand-Kellog- govega mirovnega pakta in niti določil spo- razuma devetih velesil o nedotakljivosti kitaj- ske suverenosti. Ta sklep japonske vla- de vsekakor pričja, da so na Japonskem ze- lo v skrbeh zaradi zadržanja Amerike. Da Amerika zares neče ostati pasivna pri raz- voju političnih razmer na Dohnjem Vzhodu, pričata že dva indicija. Prvi je ta, da skuša Amerika doseči sporazum s sovjets- ko Rusijo, drugi pa ta, da je ameriško mor- nariško poveljstvo izdalo ukaz, naj ameri- ško brodirje še nadalje ostane v Tihem oceanu in se pripravljajo za velike vojne vaje, ki naj bi se vršile še to zimo.

Oster kitajski odgovor Japoncem

Kitajska bo nadaljevala z oboroženim odporom proti odcepitvi Mandžurije - Novi boji

Nanking, 29. avgusta. s. V odgovor na govor japonskega zunanjega ministra z dne 25. t. m. objavlja kitajski zunanji mi- nister izjavo, v kateri pravi med drugim: V Mandžuriji ne bo miru in blaginje, dokler se iz nje ne bodo umakile vse japonske čete. Kitajska ne bo nikoli odstopila niti pidi zemlje, niti kakršnokoli pravice suve- renitete s pomočjo oborožene sile in je trdno odločena, da se bo oboroženo sili uprla z vsemi razpoložljivimi močmi. V Mandžuriji ni bilo nikoli separatističnega pokreta, temveč samo agresivno imperialistično gi- banje ki je prišlo od zunaj.

London, 29. avgusta. AA. »Manchester Guardian« priobčuje članek o stališču Fran- cije v vprašanju Mandžurije. List očita Franciji, da se je zdaj postavila na japo- nsko stališče, dočim je še nedavno tega po- dpirala akcijo Društva narodov proti japo- nskemu prodiranju v Mandžurijo in na Ki- tajsko. Angleški uradni krogi se še niso iz- javili o japonskem priznanju Mandžurije.

Mukden, 29. avgusta. AA. Po vestih iz angleškega vira so močni kitajski oddelki napadli tukajšnje letališče, brezlično po- staja in vojaško skladišče japonske vojske.

Kongres proti imperijalistični vojni

Amsterdam, 29. avgusta. AA. Danes se je nadaljeval kongres proti imperijalistični vojni. Delegat iz Danske je protestiral proti fa- šizmu, ki se pojavlja v raznih državah. Pri- poročal je podobne kongrese, ker so naj- boljše sredstvo proti vojni.

Zastopnik francoske manjšine v drugi internacionali je izjavil, da je njegova sku- pina proti imperijalistični vojni.

V odboru za sestavo resolucije so Barbu- se in Cachin za Francijo, Patel za Indijo in Kaajana za Japonsko. Francoski delegat Cachin je predlagal enotno mednarodno fronto proti vojni. Po njegovem mnenju konference in razprave ne bodo ustvarile pravega miru. Imperijali-

zem je tisti, ki propoveduje mir in priprav- lja vojno. Govornik je pozdravil prisotnost japonskih delegatov, ki hočejo pobijati im- perijalizem svoje države.

Zvečer bo skupščina, ki jo priredi ni- zozemski odbor. Kongres se bo nadaljeval jutri.

Revolucija v Braziliji

Buenos Aires, 29. avgusta. s. Iz Montevi- dea prihajajo vesti, da se je položaj v Bra- ziji postal slabši. Odlični voditelji, med nji- mi bivši člani vlade, so baje pobegnili iz Porta Allegra, da bi poizvedovali za upo- rnike iz Sao Paula.

Buenos Aires, 29. avgusta. AA. Položaj v Braziliji je še vedno zamotan. Listi, ki iz- hajajo v Rio de Janeiro, pa so optimistično razpoloženi. Po nekkih vesteh so inte- lektualni krogi in zastopniki trgovine po- sredovali med uporniki in zvezno vlado

»Dux Dalmatiae«

Split, 27. avgusta. Na Veliki Smaren, 15. t. m., so se zbrali v Zadru predstavniki italijanskega ireden- tizma iz vsega Primorja in raznih krajev v Italiji, vojni prostovoljci in pripadniki iredentistične organizacije »Azione dalmati- ca« (»Dalmatinske akcije«), ki ima svoje podružnice po vsej Italiji. Obnovili so svojo prisego, da ne bodo mirovali, dok- ler se »neodročena, pod tujim barbarskim jarmom ječeča italijanska Dalmacija ne zediní s svojo materjo Italijo! Ker se ni mogel udeležiti osebno tega iredentistične- ga romanja v Zadar, glavno postojenko dalmatinskega iredentizma, sam predse- dnik vojnih prostovoljcev in »Dalmatinske akcije«, fašistovski poslanec v rimskem parlamentu, Eugenio Coselschi, je poslal zbranim iredentistom poslanico, ki se v do- besednem prevodu glasi takole:

»Prostovoljcem in modrim (člani »Dal- matinske akcije« nosijo modre srajce), ki so se iz raznih krajev Italije sešli v svetem Zadru ob boju slevnim dalmatinskim be- guncem, pošiljam svoje najtoplejši bratski pozdrav. Dasi sem daleč od vas, duh moj vedno budno in stalno delavno stremi k velikemu skupnemu smotru. Vaše navdu- šenje naj se še poveča, ko dihaete sveže sa- pa dalmatinskega morja, še vedno nad vse grenkega »amarissimo«, ker ni italijansko, temveč jugoslovensko. Prisrčite dalmatin- skim izgnancem, da jim vrnete nekaj do- movino! Prisrčite nesmrtnemu Rimu, da odvzame nekaj zastavi s tremi tulečimi glavami (dalmatinska zastava ima na mo- drem polju tri leopardove glave) vse zna- ke žalovanja in boli! Zivel nepremagani in nepremagljivi »M. Marko! K nam!«

Kaj vse se je tistega dne v Zadru govo- rilo, kričalo in delalo, je po tem sporočilu vrhovnega vodje italijanskega iredentizma pač več kot jasno.

»La Volontà d'Italia«, glasilo udruženja italijanskih vojnih prostovoljcev, iz kate- rega smo posneli te sporočilo, pa je v isti svoji številki poleg celih stolpcev poročal o delovanju iredentistične »Dalmatinske akcije« prinesel tudi še poseben članek pod naslovom »Italijanska Dalmacija«. V član- ku trdi, da so se v prošlem stoletju pre- pevale v Dalmaciji pesmi v čast beneškemu gospostvu nad Dalmacijo, dočim se sedaj take pesni pač ne čujejo več, »ker je dal- matinsko prebivalstvo terorizirano in ker je slovansko barbarstvo v nekaj letih zadu- šilo vse tradicije, pobanbarilo jezik in šego slavnih Dalmatincev, najzvestejši podani- kov beneških«. Toda Dalmatinci ostajajo kljub vsemu temu Benečani in Italijani, kar dokazujejo neprestani njihovi protesti proti jugoslovanskemu nasilju in oporoki vseh Dalmatincev, ki so umrli za velično in neodvisnost Italije. »Če Italija danes s poudarkom zahteva aneksijo Dalmacije, ne zahteva tega zaradi imperijalistične man- festacije ali da bi izživela južnoslavijo, tem- več samo zaradi ureditve svojih pravic, temelječih na zgodovini, na vsej prošlosti.«

V članku se navajajo nato razni zgo- dovinški »dokazi«, da je bila »Dalmacija vedno zedinjena z Italijo in je bil Jadran vedno naše italijansko morje, ne pa koga drugega«, in že od VI. stoletja sem se go- vori v zgodovini o »slovanski nevarnosti«, ki proti romanskemu zapadu. »Slovanstvo je bilo vedno naš glavni sovražnik, ki se je znal vrvati v naše zemlje, izživajoč vsak čas nemir in skrb. Danes, ko je Italija materijalno in duševno močna, je treba, da odločno prične boj, da se enkrat za vselej reši te neprestane grožnje. Treba je, da Italija danes stori isto, kar so storile Be- netke tedaj, »ko je bila Dalmacija v po- sesti slovanskih roparjev«, ko je leta 998. dož Pietro Orseolo II. napadel na dan Vne- bohoda Slované in jih popolnoma porazil, pa mu je benečansko ljudstvo zato dalo častni naslov »Dux Dalmatiae« (vojvoda Dalmacije) in se je odlejš vsakega leta na Vnebohodu praznovala poroka Benetk z morjem. »Tisoč let po tistem izražajo ves italijanski narod in dalmatinski bratje svojemu duceju svojo vero in strast ter zahtevajo nov slaven podvig, da bi se mogla vsa Italija poročiti z morjem in kli- cati duceju: Dux Dalmatiae!«

To je pač višek vsega, kar se je doslej pisalo v italijanskem fašističnem tisku za odtrganje naše jugoslovanske Dalmacije od naše narodne države

Vlom v zagrebško banko

Zagreb, 29. avgusta. n. Zagrebška polici- ja z vso verno zasleduje drzne vlomilce, ki so vlomili v Diskontno banko na Zrinjevcu. (Glej poročilo na 3. strani). Dosedaj policiji ni uspelo, da bi našla kakršnokoli sled za vlomilce. Sodijo pa, da so vlomilci izvršili še dva ali tri druge vlome.

Komisar za Unionbanko

Beograd, 29. avgusta. AA. Ministrski svet je na predlog ministra za trgovino in industrijo dovolil, da se Jugoslovanska udružena banka posluži čl. 5 zakona o za- štiti kmetovalcev. Ta naredba je istovet- na z uredbi, ki je bila izdana na podlagi navedenega zakona za Ljubljansko kredit- no banko. Za komisarja je imenovan dr. Aleksander Stulhofer, odvetnik v Zagrebu.

Obsojen tihotapec

Zagreb, 29. avgusta. n. Policijski organi so na postaji Savi aretirali nekake poljs- kega državljanca, ki je preko naše meje vtihtopal večje število gumijastih pred- pasnikov. Uspelo mu je pripeljati blago do Zagreba, kjer so ga pa ustavili in are- tirali. Bil je izročen sodišču in takoj obso- jen na globo 11.850 Din.

Sprejem pripravnikov v finančno konceptno službo

Beograd, 29. avgusta. AA. Finančno mi- nistrstvo je razpisalo natečaj za sprejem 10 uradniških pripravnikov v finančno konceptno službo pri finančnih direkcijah. Prosilci morajo ustrezati predpisom §§ 2, 3 in 4 zakona o uradniških za vstop v dr- žavno službo in imeti končno pravno fa- kulteto gospodarskih finančnih ved. Pro- šnje s potrebnimi dokazili po §§ 2 in 3 za- kona o uradniških in predpisano taksi- rane je treba vložiti na splošni oddelček finan- nega ministrstva v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Mednarodni kongres za fiziologijo

Pariz, 29. avgusta. AA. Iz Rima poro- čajo, da je predsednik italijanske vlade danes na svečan način otvoril 14. medna- rodni kongres za fiziologijo. Otvorilci, ki je bila na Kapitolu, je prisostvovalo 1200 delegatov iz 37 držav.

Pol milijona delavcev v stavki

Ogromna borba v angleški tekstilni industriji - Vlada še noče posredovati

London, 29. avgusta. g. Davi je izbruh- nila stavka v tekstilnih tvornicah grofije Lanchester. Delo je odložilo okrog 130.000 delavcev. Verjetno je, da bo stopilo v stav- ko vse delavstvo angleške tekstilne indus- trije tako da bo stavkalo 450.000 ljudi. Strokovnjaki se bjeje, da bodo finančne po- sledice stavke uprav porazne. Angleško tr- govino bo stavka stala vsak teden milijon funtov šterlingov (nad 200 milijonov do- narjev).

Angleška javnost spremlja z veliko po- trtostjo stavkovno gibanje in njegov raz- voj. Pogajanja so trajala dobra dva tedna in vedno znova je tisk apeliral na vlado, naj poseže energično vmes, posebno še, ker ima pravico postaviti razsodišče za posre- dovanje v delovnih sporih. Ko se je poka- zalo, da so vsi apeli javnosti zaman, se je pojavilo v tisku in v vsej javnosti veliko nerazpoloženje napram vladi in celo napram ministrskemu predsedniku Macdonaldu.

Delovni minister Butterson je ob preki- nitvi pogajanja objavil naslednji komuni- ke: »Prepričan sem, da intervencija vlade v momentu, ko so se pogajanja prekinila in ko se z nobene izmed obeh strani ni po- kazala potrebna dobra volja, ne bi prived- la do nikakega pozitivnega rezultata. Vla- da nima nikake moči, da bi preprečila stavko.«

Ta komunikacija je v javnosti izzvala še večje razburjenje. Posebno liberalni in laburi- stični listi napadajo vlado, češ da je celo sama pripoznala svojo nesposobnost in smešno vlogo v tako važnem problemu, kakor je vprašanje tekstilne industrije in delavstva. Listi napadajo celo ministrsko- ga predsednika, češ da bi bila njegova dolžnost, da sam osebnostno intervenira. Nje- gova pasivnost se je sedaj že drugič tako očitno pokazala in mu jo je treba pripisati v najtežje moralno breme

Anglija bo odpovedala trgovinske pogodbe

Prve posledice ottawske konference - Mnenja angleške javnosti so še vedno deljena

London, 29. avgusta. g. Listi živahno ko- mentirajo uradno poročilo o rezultatih konference v Ottawi, ki je bilo objavljeno po seji vlade, na kateri so angleški dele- gati podali obširno poročilo o konferenci in doseženih sporazumih. Listi danes so- dijo, da so ti rezultati zares zadovoljlvi ter napovedujejo, da se bodo v kratkem pričela med delegacijami Velike Britanije in drugih držav, ki so zainteresirane na britskih tržistihi, pogajanja o novih tr- govinskih sporazumih, ki bodo v skladu s sklepi imperijske gospodarske konference. »Times« trdijo, da bo uspešni zaključek konference v Ottawi gotovo dobro vplival tudi na svetovno gospodarsko konferenco. Vsekakor pa bo ojašil tendenco po obnovi svetovnega gospodarstva. »Morningpost« meni, da bo prva posledica rezultatov v Ottawi ta, da se bodo odpovedale angleške trgovinske pogodbe z raznimi državami, predvsem s sovjetsko Rusijo.

London, 29. avgusta. AA. Predsednik vlade Macdonald je davi v spremstvu tajni- ka za dominione Thomasa odpotoval iz Londona v Balmoral na Škotskem, kjer bo- sta oborožala kralju o sadovih ottawске konference. Macdonald je izjavil, da bi si- la rad ostal na Škotskem dalje časa. Ver- jetno pa je, da se bo moral vrniti v Lon- don že v par dneh.

London, 29. avgusta. AA. V izjavi, ki jo je Lloyd George dal »Manchester Guar- dianu«, pravi ta liberalni državnik, da bo- do sklepi ottawске konference imeli hude posledice za Anglijo in da teh posledic še ni mogoče predvideti. Zdej smo postali, je dejal Lloyd Geor, doslovno protekcionis- tična država. Ko pa se bo blagostanje sve- ta obnovilo, ne bomo mogli sodelovati. V zadnjih 80 letih smo postali bogati z na- čelom svobodne izmenjave blaga. Vse na- ša trgovina sloni na tem načelu.

Oblaki nad Irsko

London, 25. avgusta.

Ko so leta 1921 ministri »Združene kra- ljevine Velike Britanije in Irske« dali svo- je podpise pod pogodbo, ki je ustvarila »Irsko svobodno državo«, so se irskemu ljudstvu odprla vrata v svobodo, o kakrš- ni njegovi voditelji par let poprej še sa- njali niso. Toda fanatizem to ni bilo za- dosti. Na Irskem je izbruhnila krvava in strahotna državljanska vojna. Niso se več borili Irski proti Angležem, temveč Irski proti Ircom. Spopadi v masah so bili kma- lju zadušeni, sledili pa so jim individualni atentati, ki so tudi zahtevali nebroj žrtev. Da bi jih omejila, je dala tedanja Cosgra- veva vlada v prvih letih svobodno Irske po prekem sodu ustreliti 77 upornikov in atentatorjev. Tudi De Valera bi čakaia enaka usoda, a se je znal tako dobro skri- ti, da ga niso mogli najti. Danes je pre- sednik svobodne irske države.

Nič ni čudno, da se je De Valera, ko je prišel na oblast spomnil svojih bivših prijateljev in sobojnikov. Ena prvih ne- govih vladnih odredb je bila, da je pre- kladal odlok svojega prednika Cosgraveja o nezakonitosti uporniške irske milice in o prepovedi nošnje uniforme in orožja. Od dne, ko je bila ta revolucionarna armada zopet dovoljena, pa njeni voditelji v go- vorih in člankih obsipajo vse politične na- spronike z grožnjami, ki so močno po- dobne grožnjam hitlerjevcev v Nemčiji. In ko je nedavno De Valera tudi v parlamen- tu na interpelacijo opozicije odkrito pri- znal, da ne misli te svoje privatne arma- de razorožiti, se je polastila mnogih trez- no mislečih ljudi na Irskem velika boja- zen za bližnjo bodočnost.

Ta ljudje so sedaj spoznali, da se mo- rajo v bodoče v prvi vrsti zanašati sami na sebe. Sij so takoj na delo in so orga- nizirali proti udarnim četam De Valere svojo vojaško organizacijo, tako zvano »bela garda«. Ta bela garda je sestavljena v prvi vrsti iz častnikov in vojakov bivše irske armade, ki so je borila ramo ob ra- mi z Angleži na zapadnih bojiščih. V nje- nem programu pa je rečeno, da lahko po- stane član organizacije vsakdo, »ki neče prepuustiti dežele zopet na milost in ne- milost morilnim bandam irske republikanske armade.«

Ustanovitev bele garde je torej odgovor privržencev sedanega ustavnega stanja na vladno politiko, ki trpi prekratne organi- zacije in njihovo napovedovanje nasilstev. Vodja novega pokreta je visok častnik v bivši irski armadi Higgins, ki naglaša, da bo njegova vojska vedno podpirala vsako ustavno vlado ter ščitila zakon in red v državi, nastopala pa bo z vsemi sredstvi proti poskusom komunizma, ki ga skuša baie De Valera skrivoma pritihtopiti v državo. Higgins graja obenem način, ki se je pod novim režimom razpasel po državi, da se njujejo z izdajali ljudje, ki so ved- no odkrito in zvesto služili domovini.

Iz programa novega pokreta torej veče odločna napoved, da se misli organizacija, če bi bilo treba, tudi z orožjem v roki upreti eventualnim političnim in socialnim nevarnim načrtom, ki jih zasleduje, ako že ne De Valera sam, na vsekakor velik del njegove okolice. Zato le uvmemo, da je ustanovitev bele garde vzbudila silno ogorčenje v Valerovem taboru in od vseh strani že očitajo vladi, da le preveč po- nuzljiva proti »decembrskim zločincem« pri čemer mislijo podnasnike angleško- irske pogodbe iz leta 1921. Tudi napetost v parlamentu se je po vsem tem zelo za-

ostriša. Politično ozračje v Irski je tako zastrupljeno, da pomeni obstoj dveh smrti- no si sovražnih in dobro oboroženih za- sebnih armad zlasti še pri temperamentu irskega naroda izredno veliko nevarnost, da se povrnejo žalostni dogodki, na ka- kršnih je krjavela Irska pred desetimi leti.

Redukcije angleškega proračuna

London, 29. avgusta. AA. Vlada bo pre- dložila parlamentu proračun za prihodnje leto že v jesenskem zasedanju. Parlament se bo sestel v drugi polovici oktobra. V novem proračunu bodo prihranki v znesku 60 do 100 milijonov funtov šterlingov.

Upor na angleškem parniku

London, 29. avgusta. s. »Reuter« poro- ča iz Napolija, da je prišlo na tamkaj za- sidranem angleškem trgovskem parniku »Haliotis« do upora. Kapitan ladje je oči- tal kitajskemu krmariju nerednost v službi. Kitajec je nato dejansko napadel kapita- na in ga nevarno ogrižel. Šele ostalim šest- stim častnikom, se je končno posrečilo lo- čiti besnečega Kitajca od kapitana. Ostalih 26 mož posadke, sami Kitajci, so se nato z noži in drugim orožjem vrgli na častni- ke, ki so se branili z revolverji. Na ladjo je končno prišla italijanska milica, ki je ukrotila upornike in jih zaprla v dve ka- bini.

Huda avtobusna nesreča

Ponce (Portoriko), 29. avgusta. s. Avto- bus, ki je vozil delegate na konferenco li- beralne stranke, se je prevrnil v prepadi in se ves razbil. 18 potnikov je bilo mrt- vih na mestu, 38 pa ranjenih, med njimi več težko.

Požar barake v Mestnem logu

Ljubljana, 29. avgusta.

Nocoj med 19. in pol 20. uro je nenadno nastal ogenj v samotni baraki v Mestnem logu blizu Malega Grabna, kakih 200 do 300 metrov vstran od tako zvane Sibirie. V baraki je bivala čevljarjeva žena Ivana Premrovla s svojo devetletno hčerko. Včeraj je bil pri njej mož čevljar invalid in sta se oba dogovorila, da se jutri žena s hčerko preseli zopet k njemu. Zakonska sta hotela jutri barako podreti in vse skupaj prepelati k domu. Prav tako tudi perolnino, ki jo je gošila žena.

Podiranje barake pa jima je prihranil ogenj, ki je nastal, ko je bila žena s hčer- ko in hčerka sama doma. Žena je bila namreč okrog pol 18. odšla v mestno klavnico po razne odpadke za hrano perolnino in neov. Kakor je povedala hčerka, se je pri bara- ki pojavil na večer neki »rednevovalki«, sivo oblečeni možki. Ko je stopila ven, da bi vi- dela, kdo je neznanec, se je možki odstranil in nekaj trenutkov nato je začelo goreti. Ba- je je že pred časom neki možki zagrozil Pra- mrovla, da jima bo zažgal barako. Mala lesena stavba je seveda pogorela do tla. Režiji na so nekaj pohištva in perolnino. Zavaro- vana baraka ni bila.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Brez večje spremembe. — Situacija včeraj- šnjega dne: Pritisk je v zadnjih 24 urah padel za 2 do 3 mm. Temperature so me- stoma padle za 1 do 3 stopinje, drugod pa so prav toliko narasle.

Dunajska vremenska napoved za turek: Morda krajevne nevihte brez temeljite vre- menske spremembe. Ohlajenje samo po- hodno.

Naši kraji in ljudje

Ob grobu šolskega ravnatelja Trobeja

Šoštanj, 29. avgusta.

V soboto popoldne je bil na šmihelskem pokopališču položen k večnemu počitku za narod in njegovo prosveto velezaslužni šolski ravnatelj Trobej. Pred hišo žalosti na Sokolski cesti je blagoslovil krsto župnik g. Gril ob asistenci dveh domačih duhovnikov, pevski zbor pa je pokojnemu ljubitelju lepe naše pesmi zapel v slovo prelepo »Vigrede«. Nato se je razvil imponenten spreved, katerega so tvorili gasilci, Sokoli v krogih, meščani in okoličani, šolska mladina, odposlanstvo šentlasijske občine ter mnogi stanovski tovariši od blizu in daleč. Voz pred krsto je bil poln vencev. Pred osnovno šolo se je spreved ustavil in je šolski upravitelj g. Martin Vrečko z lepimi besedami orisal življenjsko pot in pokojnikove zaslugе. Ob zaključku govora je mladinski zbor ganljivo zapel pesem »Gozdček je že zelen«. Ob odprtem grobu je govoril župnik g. Gril, v imenu občine in kot zadnji predsednik okrajnega zastopnika pa se je poslovil od prijatelja in sodelavca župana g. dr. Mayer. Pevci so zapeli že »Blagor mu, na krsto pa so začele padati grude pomene s pisanim cvetjem.

Mnogostevilni pogrebci so se počasi razhajali z zavestjo, da zapuščajo grob moža, ki je vse svoje življenje posvetil narodu in čigar spomin ne bo nikdar minil.

Najstarejša občanka Kapele

Vdova posestnika ga. Tereziya Zigertova je najstarejša občanka Kapele pri Slatinu-Radencih. Rojena je bila 13. septembra leta 1837. in je v svoji visoki starosti 95 let

še izredno čila. Čita še lahko brez očal in tudi noge ji še niso odrekale po tolikih letih težkega življenja. Castitljiva starica je bila vzorna gospodinja ter ima daleč na okrog mnogo prijateljev in znancev, ki ji želijo še mnogo zadovoljnih let.

Zadnja pot Stanka Narada

Jesenice, 29. avgusta.

Vse prebivalstvo je globoko pretresla smrtna nesreča v skalovju Možaklje, ki si je izbrala za žrtve 22letnega akademika Stanislava Narada z Jesenic. V soboto se je zgodil zjutraj podala močna reševalna ekspedicija mladih jeseniških ptelzalec in prijateljev pokojnika v strmo skalovje, da prenese nesrečno žrtve planin v dolino. Z velikimi naporii so reševalci po strmih skalovju in potem po gozdnih poteh prinesli v dolino truplo nesrečnega mladika, katero se pred hišo g. Lazarja položili v pripravljeno krsto. Ne da se popisati žalosti uboge matere, kateri so do zadnjega prikrivali tragično nesrečo.

Pri boleznih želodca, črevesja in prebavnih privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaška izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

V soboto in nedeljo so romale množice ljudstva v hišo žalosti, da pokopre žrtve planin, ki je ležala v zaprti krsti sredi cvetja in zelenja. V nedeljo popoldne pa se je zbrala pred hišo žalosti spet vsa velika množica, da spremi na zadnji poti do brega mladika. Pred hišo so pevci Sokola in »Sloga« zapeli pretresljivo »Pomlad vse se veseli«, potem pa so jeseniški fantje prinesli iz hiše belo, s cvetjem odelo krsto. Po blagoslovitvi krste se je pomikala skozi Jesenice ogromen žalni spre-

vod proti pokopališču. Pred kapelo na pokopališču so pevci še enkrat zapeli, akademiki pa so krsto odnesli do odprtega groba. Ob grobu se je v imenu jeseniškega Akademikega kroga in v imenu slušateljev ljubljanske univerze poslovil od pokojnika medicinar g. Jože Bogataj, v imenu prijateljev in sošolcev pa je govoril tudi g. Verko Gaser. Globoko ganjeni prijatelji in znanci so na svežo gomilo naložili mnogo vencev in cvetja.

Velika vlomilska senzacija v Zagrebu

V noči od sobote na nedeljo so neznani, zelo spretni vlomilci na Zrinjevcu izropali Diskontno banko ter odnesli iz nje nad pol milijona naše in tuje valute

Zagreb, 29. avgusta.

V nedeljo popoldne je bil odkrit v Diskontni banki d. d. na Zrinjevcu št. 19 v pritličju palače, v kateri sta nastanjena tudi francoski konzulat in Avtoklub, najdržnejši vlom, kar jih beleži v daljši dobi zagrebska kriminalna kronika. Prvi je prišel v banko sluga, ki je že po hodnikih opazil vse polno prahu ter se je bolj čutil, ko je našel vrata v posamezne oddelke odprta na stežaj. Ves otrepel od presenečenja pa je bil, ko je prišel v blagajniško sobo ter videl, da je velika železna blagajna sistema Wertheim daleč odmaknjena od stene in da leži okrog nje po tleh vse polno raznovrstnih papirjev. Sluga je alarmiral vodstvo banke in policijo in so vsi takoj ugotovili, da so tekoni noči gospodarili v banki silno predrzni in spretni vlomilci.

V bančne prostore so prišli zločinci skozi glavni vhod, odprli so si najprej zelo spretno močno železno rešetko glavnih vrat, močna lesena vrata pa so, kakor kaže, prav lahko odprli s ponarejenim ključem. V blagajniški sobi so združili vse elektrificirane žice ter se podali na težavno delo vrtanja velike železne blagajne Wertheim. Gotovo jih je bilo več, najmanj trije, da so težko blagajno odrinili od stene in naskočili njeno zadnjo steno, skozi katero so izpili z najmodernejšimi vlomilskimi pripravami precejšnjo trikotno duplino. Iz blagajne so pobrali vso gotovino in sicer preko 400.000 Din v naši valuti, nad 100.000 pa v raznih inozemskih valutah. Vsega skupaj so odnesli okrog 550.000 Din. Iz blagajne so izvlekli in pomotali

po tleh tudi raznovrstne vrednostne papirje, med njimi mnogo srečk državne loterije in so v naglici v nekem sveznju spisov pozabili tudi okrog 30 tisočakov. Iz velikega nereda v sosednji sobi, kjer je med uradnimi urami sedel ravnatelj, se da sklepali, da so vsi vlomilci kar tam delili svoj plen.

Prav lahko je mogoče, da so prišli vlomilci v bančne prostore že v soboto popoldne tamoj za zadnjimi bančnimi uslužbenci, ki so po svojem delu zapustili prostore. Če jih je kdo videl, ko so odpirali vrata, si je mogoče celo mislil, da so to uslužbenci, ki imajo še opravka v bančnih prostorih. Neki pasanti so v nedeljo zgodaj zjutraj pred neko kavarno na Zrinjevcu videli avtomobil brez soferja. Ker je prepovedano, puščati vozila brez nadzorstva na cesti, je bil na to opozorjen tudi policijski stražnik. Ko je ta prišel pred kavarno, pa avtomobila že ni bilo več tam. Tudi v kavarni niso ničesar vedeli o lastniku ali o potnikih neznanega avtomobila. Domneva se, da je bil ta avtomobil v službi vlomilcev, ki so se z njim naglo odpravili, ko so izvršili svoj vlomilski posel. Vse vlomilsko delo kaže znake velike rutine in mednarodnega vlomilkega strokovnjakstva, gotovo pa je, da so morali predrzen vlom izvršiti tudi ljudje, ki so dobro poznali razmere. Banka ne trpi zaradi tega vloga nobene škode, ker je bila zavarovana. Policija, ki je bila obveščena v zločinu več ur po izvršitvi, je mobilizirala vse svoj aparat, preiskava pa se zaenkrat opira samo še na razne domneve.

Nevaren požar v Iški vasi

Usodno pomanjkanje vode — Trije posestniki imajo okrog 150.000 Din škode

Ljubljana, 29. avgusta.

Na zapadni strani Barja pod Krimom je sredi silno zažarelo nebo. Velikanski rdeč steber plamena se je okoli 23. dvignil proti nebu. Stanovaleci ob Dolenjski cesti in na zapadni periferiji mesta so ugibali, kje naj bi gorelo, in kmalu se je raznesla vest, da gori Iška vas. Ljubljanski poklicni gasilci so bili obveščeni, da gori, toda neki zlobnež jih je mistificiral, češ da gori Trnovo. Z motornim vozom so drveli v Trnovo, toda nikjer ni bilo niti sledu o kakem požaru, pozneje so se celo peljali na Dolenjsko cesto, pa tudi tam ni bilo nič. Vmili so se, kajti poklicni gasilci ne smejo brez posebnega dovoljenja zapustiti mesta. Barjanski gasilci pa so hiteli proti Iški vasi.

Domači gasilci v Iški vasi so priredili včeraj pri gostilničarju Pristavu vrtno veselico. Okoli 23., ko je vladalo med gasilci najradostnejše razpoloženje, se je začel po vasi obupen klic: »Gori! Na pomoč!« Domači gasilci so takoj pohiteli na pogorišče. Kmalu so bila na mestu tudi gasilska društva iz vseh bližnjih vasi in celo požarovalni gasilci iz Laverce in Skofelce so prihiteli s svojimi motorkami na pomoč. Gasilci iz Brest-Tomšlja, Iške Loke, Iga, Matene, Vrbljenja so z največjimi naporii skušali lokalizirati in ugasiti požar. Gašenje pa je bilo izredno oteženo, kajti potok Iška je že več tednov popolnoma suh, a vodovod ima prav nizko kapaciteto, tako da niso mogli z brizgalami uspešneje gasiti. Požar je v nekaj minutah objel hiše in gospodarska poslopja treh posestnikov. Nastal je pri posestniku Martinu Zagarju, in sicer na skednju. Pogoreli so dalje posestnica Uršula Kramarjeva in Prodarnarjeva hiša, v kateri stanuje

najemnik Peter Tancek. Tancekova družina je bila v veliki življenjski nevarnosti. Vsi so že trdno spali in niso niti slutili, v kakšni nevarnosti se nahajajo. Gost dim je naglo objel hišo in bi se bili kmalu vsi zadušili.

Sreča je bila, da kljub pomanjkanju vode ni požar zavzel večjega obsega. Gasilcem se je posrečilo Zagarjevo hišo, ki se je je ogenj je prijel, obvarovati.

Kako si osvojiš roko in srce žene, katero ljubiš?

To Vas nauči

Willy Fritsch

ki otvarja novo sezono

v Elitnem kinu Matici

1. septembra

s sijajno Verneuilovo komedijo

Moja boš

Škodo cenijo na približno 150.000 Din. Vsi pogoreli so bili zavarovani za dokaj nizke vsote. Kakor trde vaščani, je moral biti požar potaknjen. Ižanski orožniki danes poizvedujejo in je neki fant osumljen, da je iz zlobe in sovraštva zažgal. Požar je v splošnem vzbudil senzacijo, kajti bila sta v zapadnem delu ljubljanske okolice kar dva nočna požara zaporedoma.

V soboto zvečer je gorelo pri »Stefančiku« na Dolenjski cesti in sredi Iške vasi. Pri nevarnem iskem požaru so se izkazale velike pomanjkljivosti vodovoda, ki jih bo treba prej ko slej odpraviti. V-

Iz zasede ga je obstretil

Pluj, 29. avgusta.

V soboto so bili na vasi v Sobetincih po stari navadi zbrani fantje in drugi ter se pomenkovali do polnoči. Med fanti je bil tudi 23letni posestniški sin Martin Plohl. Ko so s seboj slovesu fantje razšli, je krenil Plohl preko domačega dvorišča proti hlevu, kamor je bil namenjen spat. Ko pa je prišel mimo listnjaka, je nenadno počil iz lovške puške strel in kmalu nato še eden. Plohl je začutil bolečine v trebuhu in levi roki ter se je zgrudil na tla. Čez nekaj časa se je dvignil in se spazil v hišo.

Domači so ugotovili, da je hudo ranjen v trebuh in da mu je obdela okoli 17 lber v trebuhu, dočim je na roki le laže ranjen. Nudili so mu prvo pomoč, na to pa so ga odpeljali v pujsko bolnišnico.

Plohl je izjavil, da je v mesečni spoznal napadalca v osebi posestniškega sina F. iz iste vasi, ki je po napadu pobežnil. F. goji proti Plohlju že staro sovraštvo. Lansko leto je F. napadel Plohla z nožem in mu prerezal kite na desni roki, da mu je ostala roka hroma. Za ta čin je bil F. kaznovan na šest mesecev zapor. Glede odškodnine pa še teče civilna pravda. Kakor je Plohl izpovedal, se je F. hotel nad njim maščevati, ker je že večkrat izjavil, da ga bo ubil, da ne bo treba plačevati dosmrtnih rente zaradi pohabljenosti. Orožništvo storila zasleduje. Plohllove rane so nevarne.

Lep razvoj gorenjskega industrijskega središča

Jesenice, 29. avgusta.

Zadnja leta, ko je bila gospodarska konjunktura pri nas kolikor v loku ugodna, se je na Jesenicah in v njih okolici izredno mnogo gradilo. Nastale so nove mestne četrti, kjer so lena in zračna stanovanja.

Če bi se vrnil Jesenice na daljši odstopni iz tuje, bi svojega domačega kraja skoro je mogel spoznati, tako se je izpremenil. Zgradili so se novi mostovi, podvozi, prosvetni domovi, igrišča in nekaj stotin novih hiš in vil, regulirale so se ceste in napravili se je nov vodovod. Osebito v Novi vasi, Kurji vasi in v smeri proti Plavju je vse izpremenjeno. Tam, kjer je bilo prej samo skalovje z goščavo, stoji sedaj skoraj celo mesto lepih zgradb, okrog njih pa sadni in zelenjadni vrtni.

Letos pa se je spričo hude gospodarske krize le malo gradilo. Druga leta so bili graditelji po večini tovarniški delavci. Letos pa delavci ne gradijo skoraj nič, ker je zaslužek mnogo manjši kakor poprej in eksistenca manj sigurna.

Največja in obenem najmodernejša stavba daleč na okrog je v glavnem že dograjen poslopje carinarnice. Načrte za to lepo zgradbo sta napravila g. inženjer Josip Pavlin in arhitekt Costapera iz Ljubljane. Poslopje gradi stavbna tvrdka Tönnies, gradbena dela pa vodi g. inž. Bohinc iz Ljubljane. Stavba je zunaj že dovršena, na znotraj pa se dovršujejo zadnja pleskarska, parketna in instalacijska dela, tako da se bodo stranke in uradi lahko 15. septembra vselili v poslopje. V glavnem vestibulu je loža za vratarja, na desni strani pritličja in v prvem nadstropju so velike carinske pisarne, tresorji in kemični laboratorij. Na levi strani v pritličju pa bo nastanjen mestni občinski urad. Imel bo tri lepe sobe s čakalnico in veliko sejno dvorano. Vse pisarniške prostore bo greda centralna kurjava. V poslopju bo 9 lepih svetlih trosobnih stanovanj s kuhinjami, kopalnici in sobami za služkinje. Stanovanja za uradniške bodo popolnoma ločene od pisarniških prostorov ter bodo imele vhode v bočni strani poslopja. S to moderno palačo bodo Jesenice na zunaj mnogo pridobile, žal so nekatera stara in nizka poslopja v okolici carinarnice v kričečem nasprotju z novo zgradbo.

V splošnem se zadnja leta ni v središču mesta skoraj nič gradilo, ker ni za velike stavbe denarja in so gradbeni pogoji prehud. Če bi se vsa lepa poslopja, ki so se gradila na periferiji, postavila v sredi-

dovod so sicer že domači gasilci zaprili, pa ni bilo dovolj vode niti njim, kaj šele drugim, ki so prihiteli z motornimi brizgalnicami. Če bi bilo le malo vetra, bi bila vsa vas v plamenih. Požar je namreč nastal baš na produ izsušenega potoka ter se je ogenj poleg nevarnih isker širil tudi po suhi travi 30 metrov daleč. Pod vodstvom župana in šolskega upravitelja so ga vaščani dušili z deskami, po slatnatih strehah pa so razgrinjali namočene plahete. Nesreča je povzročila veliko zmedo. neki nastopi načelnika domačih gasilcev pa se bodo obravnavali celo pred sodiščem.

šče mesta, bi bile Jesenice danes lepo mesto, tako pa so v svojem centru še vedno vas. V okolici carinarnice spadajo velika in moderna poslopja. Jeseničan zelo računajo s tem, da bo Pokojniški zavod za namočene v Ljubljani, Mariboru, Celju in Splitu, gradil palačo tudi na Jesenicah, saj je tu dosti namočene in bi bila taka palača sprito sedanjega pomanjkanja boljših lokalov tudi rentabilna.

V ostalem pa se je tudi drugod precej letos gradilo. Na mestu porušene stare Vilmanove hiše je zgradil enonadstropna hiša trgovca g. Kušar, poleg nje pa bo gradil hišo g. Vilman sam. Ob cesti proti Plavju je zgradil lepo moderno vilo g. Stefan Lukman, nekoliko proč pa gradi moderno vilo lesni trgovec g. Anton Kunčič. Na Muravi sta se temeljito obnovili Strojarna in Gardnikova hiša in v centru mesta je g. dr. Ernest Rekar preuredil gospodarsko poslopje v večstanovanjsko hišo. V Kurji vasi gradi nova hišo tovarniški uradnik g. Leopold Rožič in Marija Sušnikova. Pod Možakljo, gradijo, odnosno so že dogradili male hišice g. Matevž in Franc Hafner, Alojz Prekšič, Ivan Tarnan, Anton Čufer in Tomaž Lančanar. Elektrotehnik g. Lojze Pretnar gradi poslopje za trgovino, tovarniški predelavec g. Franc Zeleznik pa je dvignil in razširil svojo hišo v Novi vasi.

Tudi v sportnem pogledu napredujejo Jesenice. Lepo letno telovadišče ima Sokol, lepo urejena igrišča imata SK »Bratstvo« in »Borec« sedaj pa ureja SK »Svoboda« na stavbišču Stavnice in gostilničarske zadruge Pod Možakljo celo prostorn stadion. Poprej je bil na tem hribovitem ozemlju močno zarasel gozd, a za delo je prišlo okrog 100 brezposelnih rok, položili so industrijski tir, sedaj pa pridno planirajo in prevažajo odvisno zemljo s hunti v ogromne kotanje. Vidi se, kakor bi se gradil kak železniški predor.

Huda motociklistična nesreča

Groblja, 29. avgusta.

Sinoči ob 11. uri se je zgodila na grobeljskem mostu čez Savinjo huda nesreča. Na mostu sta zadelo drug v drugega motociklista g. Pajenk, lesni in hmeljski trgovec iz Zalca, in avtomehaniški vajenec Ivan Stante iz Dobrteše vasi. Do nesreče je prišlo delno zaradi slabih svetilk, največ pa zaradi divje vožnje vajenca Stante. Oba vozača sta imela na vozilih še prislednika. Karambol je bil tako silen, da sta se vozili čisto pomešili in so vsi potniki padali na tla. Dočim sta prislednika le laže poškodovana, ima g. Pajenk prebito levo koleno, tako da ni izključena amputacija noge, a Stante je hudo ranjen nad levim očesom in ima opasne notranje poškodbe, zaradi katerih je začel bljuvati kri. Stante se je vozil s tujim motociklom in brez voznega dovolila.

Prvo pomoč je nudil ranjenecem šempavelski zdravnik g. dr. Tajnšek. Vse štiri je prepeljal v celjsko bolnico avtobus g. Jugovica. Stanje Stanteja je zelo nevarno.

Danes ob 4., 1/8. in 1/10 zvečer!

Premiera veseligre iz pariškega razkošnega življenja. Poljubi najlepših Parižank se prodajajo v dobrodelne svrhe!

GOLA RESNICA

(En dan brez laži)

Jenny Jugo

OSKAR KARLWEIS,

TIBOR HALMAY

Najnovejši Paramountov ZVOČNI

TEDNIK

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

KULTURNI PREGLED

Zanimiva podelitev Demetrove nagrade. Demetrova nagrada je najpomembnejša hrvaška literarna nagrada. Podeljuje se samo dramatikom. Nedavno je žirija priznala letošnjo nagrado Petru Preradoviću ml. za njegovo dramo »Razumijemo li se?« Ta odločitev je presenetila književne kroge, saj je bilo znano, da je pisec spisal nagradno delo v nemščini, ne pa v srbohrvaščini, kakor je določil ustanovitelj nagrade. Medtem pa je nastopil nov moment, ki je prisilil žirijo k reviziji prvotnega sklepa. V nekem nemškem gledališkem listu je izšla izjava Petra Preradovića ml., da se ne smatra za hrvaškega pisatelja. Kakor poročajo iz Zagreba, je žirija sedaj preključila prvotno odločitev in prisodila Demetrovo nagrado Milanu Begoviću za njegovo novileto »Brez trtelca«. Kakor znano, so to dramo uprizorili tudi v ljubljanskem gledališču.

Nuševec »Narodni poslanec« v Budimpešti. Po nekaterih vestih bo neko večje gledališče v Budimpešti uprizorilo Nuševeca »Narodnega poslanca«. Komedija je že prevedena v madžarski jezik. Če se bo vest uresničila, tedaj bo to po vojni prvi jugoslovanski gledališki komad, ki ga bodo uprizorili v madžarski prestolnici in morda znak počenega, a vendar neizogibnega kulturnega spoznavanja med madžarskim in našim narodom. Res je, da so se tudi doslej pojavljali manjši znaki te vrste, vendar pretežno na naši strani. Ne bo napačno, če bodo tudi Madžari nekoliko spoznavali naše kulturne vrednote.

»Nova Evropa« je priobčila v deveti številki razpravo dr. Milana Čurčina »Stih Geotevov Rimskih Elegij« in srpskohrvatskim prevodimac, dalje članke J. Jelčića »Duša človeka: razum, moral in vaspitanje«. A. Halterja »Kročeva istorija Evrope u 19. veku«.

N. Fedorova »Cenzura i kritika u SSSR«, L. Tomanovića »Zgodovinsko črtico« »Knjaz Nikola«, St. Popovića članek »O psihologiji vaspitne dejavnosti« in Al. Jelčića poročilo o knjigi Curtia Malenarja »Der Staatsrecht«. Na koncu referira R. F. o slovenski brošuri dr. Jurija Jana: »Novo plačilno sredstvo«.

Iz nemške književnosti. Berlinke založništvo Fischer je pravkar objavilo priredbene spise (Die erzählenden Schriften) Thomasa Manna v novi, ceneni izdaji, ki obsega tri debele zvezke in stane samo 15 mark. Tu so ponatisnjeni vsi veliki romani tega Nobelovega laureata (»Buddenbrook«, »Zauberberg«, »Königliche Hoheit«) poleg novih in krajših pripovednih spisov. Nova izdaja bo še bolj razširila delo Thomasa Manna, ki ga po pravici štejejo med največje sodobne pripovednike. — Pri Maliku je izšel Ija Ehrenburga potopis po sedanjih Španiji (»Spanien heute«). Potopis je posebno zanimiv v zvezi s političnimi dogodki na pirenejskem polotoku. — Profesor berlinskega vseučilišča Arthur Rosenberger je izdal knjigo »Die Geschichte des Bolschewismus«. V tem spisu, čigar prve kritike so ugodne, razpravlja o radikalizmu in socializmu od Karla Marxa do najnovejših komunističnih struj.

— Pri Rowohetu je izšla studija Fritz Sternberga »Der Niedergang des deutschen Kapitalismus«. — Jakob Wassermann je napovedal da september svoj novi spis »Bula Matori oder das Leben Stanyes«. — Avgustov zvezek ugledne »Europäische Revue« je posvečen židovskemu vprašanju, ki danes zaradi hitlerjevske antisemitске propagande močno zanima nemški intelektualni svet. Vsak predmet, ki za obravnavo poseznezi članki je orisan z dveh vidikov: z židovskega in krščanskega. Tako sta se n. pr. pri vprašanju: »Asimilacija in rasno vprašanje«

srečala pisatelj Jakob Wassermann (Žid) in znani jezuitski pater Erich Przywara. — Znatno pozornost je vzbudila v nemški kritiki biografija Emila Zolaja, ki jo je spisala njegova hči Denisa Leblond - Zola in v nemščini prevzel F. C. Weiskopf pravkar izšlo pri Maliku). Zanimanje za Zolaja je v zadnjem času sploh naraslo, saj v njem lo pravice vidijo velikega bojnika za pravice delavstva in vseh drugih ekonomsko šibkih in izkoriščanih slojev. — Aktualno Gospodarsko književnost so v zadnjem času obogatili spisi: Felix Somary, »Krisenwende«; M. J. Bonn, »Währungsprojekte« — und warum?; isti, »Kapitalismus oder Feudalismus« in H. v. Beckerath in F. Kern, »Autarkie oder internationale Zusammenarbeit«.

Novosti v francoski književnosti. Ktor zasleduje francoske literarne liste, je lahko opazil, da na pariškem založniškem trgu skoraj ne poznajo počitniškega odmora. Vsak teden prinese kopico novih knjig. Izmed pomembnejših novosti, ki so izšle v zadnjem času, naj omenimo nekatere: André Maurois se je oglasil z drobno knjižico »La cote de Cheseaux«, spisano v stilu Marcela Prousta delce, ki je kot postalica za častilce Prousta in Mauroisa. — Avtor znanega spisa o državnem uduaru Cursio Malaparte je izdal svoj vrstni pis o Leninu »Le bonhomme Lénine«. Branthome pa je v knjigi »Alphonse XIII.« opisal španski dvor. Veliko pozornost vzbujala nova, doslej še neizdana knjiga spominov znanega voditelja francoskih rojalistov Léona Daudeta »La pluie de sang«, ki se bavi z vojno dobo in njenim političnim ozadiem. — Izmed memoarskih novosti zadnjega časa je treba omeniti še prvo knjigo spominov Charlesa Benoista, ki je pred desetletji stal v ospredju republikanske političnega življenja, a je pozneje prestopil v rojalistične vrste Action Française. Njegovi spomini vsebujejo zanimivo gradivo za politično zgodovino zadnjih dveh desetletij pred svetovno vojno. — Leo Ferrero je v knjigi »Pa-

ris, dernier modele de l'occident« s pariškega vidika razčlenil evropsko civilizacijo, ki jo loči v dve skupini: z ene strani so atenske, z druge rimske kulture. Atenske kulture odlikuje smisel za analizo in imaginacijo, rimske pa označuje njihov moralizem. Prve so revolucionarne, druge konservativne. Sintezo vseh pa baje predstavlja manj znani pisatelj, doma pa ga smatrajo za enega izmed predstavitev novega francoskega literarnega stila. Pri Grasselu so pravkar izšli njegovi »Textes Choisis«, nekaj cvečnik Giraudouxovega dela, ki naj ga še bolj popularizira.

D'Annunzio dovršuje francoski spis. Kakor poročajo inozemski književni listi, dovršuje d'Annunzio, ki je književno molčal vsa vojna leta (njegov med vojno spisani »Notturno« je izšel takoj po vojni), francoski spis »Endosmé ou le Banquet des Philologues«. Poznavač njegovega dela je znano, da je d'Annunzio že prejel pisal tudi v francosčini, ki jo obvladuje do največjih fino. Njegov novi spis bo zanimiv tudi z lingvističnega vidika: d'Annunzio je svojo zgodbo, ki se dogaja v 13. stoletju, spisal v srednjeveški francosčini, ki jo je nekoliko po svoje prilagodil značaju svojega dela. Veekakor bo treba počakati, da knjiga izide; pokazalo se bo, kaj je po tolikem premoru spisal ooficijelni poet italijanskega fašizma v jeziku politično zasnovane Francije.

Nova biografija Riharda Wagnerja. Prihodnje leto se bo kulturni svet spomnil podesetletnice smrti Riharda Wagnerja. Francoz, pri katerih je Wagnerjeva glasba dosegla velik uspeh in ga do znatne mere ohranila še danes, bodo dostojno proslavili ta datum. Kot nekaj uvod v Wagnerjeve spominke dneve in napovedana nova, obsežna biografija beyreuthskega mojstra. Pripravlja jo znani esejist Guiz de Pourtales, ki je zaslovel po svojih življenjskih Liszta, Chopina in Ludwiga II. Bavarskega.

Friedrich Nietzsche in nemška narodno-socialna ideologija. Znano je, da se je italijanski fašizem opolodil z doktrinami nemškega modroslovca Friedricha Nietzscheja. Tudi Mussolini je v razgovoru z Emilom Ludvigom priznal, da je Nietzsche močno vplival nanj. Še očitnejši je ta vpliv pri filozofu italijanskega fašizma Gentileu. Ali je Nietzsche takisto oploдил doslej še dokaj blede in najasno ideologijo hitlerjevskega gibanja? J. Gaudfroy - Dembbynes je v »Mercure de France« objavil članek, v katerem odgovarja na to pritrjevalno in vidi v Hitlerju bankrot Nietzschejevega nadčloveka. Francoskemu pisecu je odgovoril v najnovejši številki revije »Die neue Rundschau« njen urednik Rudolf Kayser, čigar duhoviti literarne in politične glose so ena največjih zanimivosti vsakega zvezka te ugledne revije. Kayser se pridružuje mnenju, ki so ga izrekli že mnogi nemški intelektuali (v zadnjem času n. pr. Herman Wendel), da Nietzsche nima nič skupnega z ozkošovinistično ideologijo hitlerjevskega gibanja in da ta pokret jemlje iz Nietzschejevega dela baš ono, kar je v njem najbolj omanjeno. Nietzsche je mislil evropsko in ne more biti — prav — kakor Goethe — opora šovinistični panzerjanski miselnosti. Kayser ugovarja, da bi večina nemške mladine imela take nazore, kakor jih prisojta francoski pisec v omenjeni pariški reviji in sklepa: »Sploh pa ne razločuje dovolj ostro, kako nejasna, nevarna in nedoločna je kulturna ideologija nemškega nacionalizma, ki naj bi za njo bil odgovoren po sodbi tega Francoza — Nietzsche.« — Vsekarer doživlja filozof »nadčloveka« podobno usodo kot Hegel: laste si za »kralni desničarji in kraljni levitarji in iz njegovega dela si jemlje vsakdo to, kar mu je najbolj prav. Zdi se, da je z Nietzschejem delom podobno kot s sv. pismom, da namreč lahko z njim vse dokažeš.

Razstavljalci velesejma!

Storite vse, da bo vaša udeležba na velesejmu tudi uspešna! Predvsem zainteresirajte javnost za svoje izložbe na velesejmu. — Opozorjajte z oglašji v „Jutru“ na paviljon in na kojoj, v kateri razstavljate.

Domače vesti

* Veliko javno zborovanje JRKD v Ljubljani se ne bo vršilo 18. septembra, kakor je bilo prvotno napovedano, marveč že 11. septembra ob 10. dopoldne. Kraj zborovanja bo pravočasno naznanjen. Na zborovanje bo povabil ljubljanski poslanec minist. dr. Albert Kramer. Razen njega bodo govorili še g. Nikola Uzunović, predsednik glavnega odbora JRKD, ministri gg. Ivan Pucelj in Laza Radičević, Juraj Demetrovič in Ivan Mohorič ter še senatorji in narodni poslanci iz raznih krajev naše države. Opozorjamo na ta sestanek ne le članstvo, marveč vso javnost.

* Spomenik Vuku Karadžiću v Beogradu. Beograd postavi spomenik odličnemu srbskemu književniku Vuku Karadžiću. Spomenik, ki ga je izdelal beograjski kipar (Jokica Jovanović), je darovala Srbska književna zadruga, postavljen pa bo v Karadžićevi ulici na terasi, ki jo je v ta namen uredila beograjska mestna občina.

* Kralj bo ter desetemu otroku. V hiši učitelja Predraga Djurdjevića v Prizrenu je bil te dni krščen njegov deseti otrok, kateremu je kumoval Nj. Vel. kralj, ki ga je zastopal delegat brigadni komandant Dukanović. Novorojenček je dobil ime Aleksander. General Dukanović je očetu izročil kraljev dar, za kar se je oče iskreno zahvalil ter delegatu dal skromen dar za visokega kuma.

* Vojaške vesti. Sanitetni poročnik dr. Milan Kesler je pridružen na službovanje 15. in 31. artiljerijskemu polku, izpit pa so položili: kaplarja-dijaka dr. Karl Herzmann in dr. Stanko Kukec za čin rezervnega sanitetnega podporočnika; kaplar-dijak Božidar Težek za čin rezervnega artiljerijsko-tehniškega podporočnika; kaplarja-dijaka Anton Berdnik in Miron Bleiweis za čin rezervnega soldata podporočnika, kaplar-dijak Karl Čerin pa za rezervnega nižnjega vojaškega uradnika 4. razreda soldate stroke. Ženitev je dovoljena poročniku Leonu Škodlanju z gđc. Ljubico Trifkovičevno, hčerko upokojenega načelnika v prometnem ministrstvu v Beogradu.

* Službeni vojni list objavlja v 29. letošnji številki; začasno uredbo o oceni sposobnosti za vojaško službo, nadalje uredbo o solah in kočijah v granični trupi ter natečaj za sprejem gojencev v vojaško podkovsko šolo v Zagrebu. Absolvirani gojenci služijo v vojski najmanj šest let kot polkovski podoficerji, potem pa polagajo predpisani mojstri izpit ter postanejo vojni državni mojstri-podkovarji. Po desetih službenih letih dosežejo pravico na pokojnino. Prijave prosilcev, ki so dovršili vsaj štiri razrede osnovne šole, sprejema veterinarsko odeljenje ministrstva vojske in mornarice v Beogradu.

* Ravnateljstvo Akademnega kolegija v Ljubljani objavlja, da je razpisal rok za vlaganje prošnje za sprejem v Akademski kolegij do 15. septembra. Načelstvo bo preloščilo samo prošnje, ki bodo vložene po tiskanih formulirjih, ki bodo točno izpolnjene in opremljene z vsemi predpisanimi prilogi. Kdor želi dobiti formulir, naj pošlje frankirano kovertu z naslovom: vrtanju Akademnega kolegija, Ljubljana, Kolodvorska 22.

* Posetniki slavnostnih prireditev v Ljubljani od 3. do 5. septembra se napotujejo, da naznanijo stanovanjskemu uradu ljubljanskega velesejma vsaj do 1. septembra svoj prihod in želje glede prenočitve. Ker bo naval tujcev ozromen, je potrebno, da je stanovanjski urad že naprej obveščen o številu skupin in načinu nastanitve.

* Izlet na Jadransko morje. Ker se oblačajo zanimanci na velesejmski urad po informacije zaradi izleta na Jadransko morje ob času kongresa narodnih noš v Ljubljani, izjavlja urad velesejma, da on in kongresni odbor za narodne noše ne organizirata in sploh ne sodelujeta pri organiziranju tega izleta. Zadevno organizacijo ima v rokah le Propagandno društvo za ohranjanje narodnih noš v Ljubljani. Kongresnemu odboru, katerega član je velesejem, je poverjena le organizacija kongresa narodnih noš.

* Narodna propagandno društvo za ohranjanje narodnih noš v Ljubljani je oskrbelo za udeležence kongresa ljudne kongresne znake, ki jih oddaja po 15 Din komad. Ker je letošnji kongres narodnih noš prvi te vrste v naši državi, in ker se bo razvilo gibanje ohranjanja naših častljivih in lepih narodnih noš v močeno organizacijo vzhajajočega etičnega namena, bo prvi znak tega stremljenja in idealnega dela gotovo nekoliko odličen zgodovinski dokument. Lastniki znakov, ki jih morajo nositi na vidnem mestu, bodo uživali pri raznih kongresnih prireditvah znatne olajšave.

Novi „Adresar Ljubljane“ izide.

Stane Din 160, naroča se v tiskarni »GRAFIKA«, Ljubljana, Resljeva cesta št. 4. 11179

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažnost, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakovitost, 7. vrsta padavine, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

29. avgusta

Ljubljana 7, 761,2, 16,0, 80, El, jasno, —; Ljubljana 13, 759,2, 27,0, 50, W1, 3, —; Maribor 7, 760,4, 16,0, 80, mirno 3, —; Zagreb 7, 760,6, 19,0, 70, SW1, jasno, —; Beograd 7, 760,3, 16,0, 60, ESE6, 9, —; Sarajevo 7, 762,9, 12,0, 90, mirno, 10, —; Skopje 7, 761,2, 18,0, 80, mirno, 6, 0,3, dež. Temperatura: Ljubljana 28,0, 14,0; Maribor 24,0, 15,0; Zagreb —, 17,0; Beograd 28,0, 16,0; Sarajevo —, 11,0; Skopje 31,0, 14,0.

Sonce vzhaja ob 5,16, zahaja ob 18,44. Luna vzhaja ob 1,45, zahaja ob 18,14.

ve. Razprodaja znakov se bo vršila po propagandnem društvu za ohranjanje narodnih noš na ljubljanskem velesejmu.

* Izlet zagrebškega »Merkurja« v Celje. Zagrebško društvo »Merkur« priredi prihodnjo nedeljo enodnevni izlet v Celje. Izletniki bodo na celjskem kolodvoru sprejeti z godbo, nato pa si bodo v skupinah ogledali mesto in okolico. Na vrtu Celjskega doma se priredi akademija, pri kateri bosta sodelovala celjska godba in tamburaški zbor iz Zagreba.

* Letovanje beograjske dece v Vojniku. Varovanci občinskega centralnega urada za zaščito mater in dece v Beogradu, ki so bili vse mesec avgust na letovanju v Vojniku pri Celju, so se večerj vrnili v Beograd.

* Dnevnic narodnih poslancev se ne morejo zarubiti. Na zahtevo ministrstva pravde, naj kasacijsko sodišče poda mnenje o tem, da-li morejo dnevnic narodnih poslancev biti predmet rušenj, in če morejo, v kolikem znesku, je splošna seja kasacijskega sodišča podala izjavo, da dnevnic poslancev ne morejo biti predmet rušenj, ker se one ne dajejo poslancem kakor se daje uradnikom stalna plača, ampak služijo le kot možnost za izvrševanje poslanskih dolžnosti in za poravnavo osebnih stroškov, ki so potrebni za vršenje poslanskih dolžnosti.

Ne moreš v šolo? Vzgoji se sam!

Namoi se sam vseh stvari, ki jih potrebuješ za svoj uspeh v šolstvu. Kreska, volja! V letu dni znaš vse trgovske predmete, kakor tudi zadržane in katerikoli svetovni jezik! PISN na 10947

Dopisno trg. šolo v Ljubljani, Pralakov 8, ali pa se oglaš sam. Informacije zastonj. Uradne ure 8.—12. in 2.—6. nedelja 10.—11.

* Tipi kuhinj na gospodinski razstavi Zveze gospodinj na letošnjem jesenskem velesejmu od 3. do 12. septembra, bodo naslednji: Prva bo stanovanjska, namenjena skromni ženi in materi, ki mora opravljati vsa dela sama in ima komaj še en stanovanjski prostor kot spalnico. V tej kuhinji je kotiček za otroka, dobro oddeljen od vsakega kuhinjskega dela. Le prežalostne so čaopne beležke o številnih nesrečah v kuhinji, od vremen mleku in kroupi, ki je tako pogosto smrtonosno malemu neboljenku. V tej kuhinji se shaja družina k zajtrku, obedu in večerji. Druga bo kuhinja gospodinj, kateri je na razpolago še pomoč, bodisi kuharica ali gospodinska pomočnica in ima še dovolj drugih stanovanjskih prostorov. Prikazana je v naokromnejšem merilu; vse kuhinje, ki bi bile manjše kot ta, so proti pravilom higijene, otežujejo gospodinj možnost kretanja pri delu. Kot protitip vsem tem kuhinjam pa bo prikazana nehijska kuhinja, kakršne so še marsikje kot prave pastorki v hiši. In kuhinja najmlajših gospodinj! Izgaje se priuči hčerka v najnežnejši dobi gospodinjstva. Sloveča pedagoginja dr. Montessori uči: zaposlite deklice, naj delajo to, kar odrasli. Naj kuhajo, perejo, likajo. S kakim veseljem posnemajo otroci mamico in kako diši otrokom z lastnimi ročicami narejena pogača. Tako postanejo nevede in nehotne pripravne kuharice in gospodinje. Marsikaka solza bo ostala prihranjena tako vzgojeni, pozneje ušeni in izsolari gospodinj ali mladi ženi, ki mora nekega dne v kuhinjo in prijeti za kuhališče. V mladosti pridobljena priročnost ostane za vedno. Vse te misli so navdajale odbor, ko se je lotil te težave naloge. Ali bo uspel in dosegel zaželjene smote, da bo razstava poučna in današnjim težnjam odgovarjajoča? Upamo, da.

* Nova grobova. Po kratki bolezni je umrla v Slovenjgradcu hšna posestnica ga. Franciška Kolerjeva. — Uglebno obitelj kranjskega župana g. Cirila Pirca je zadela hud udarec. V noč na ponedeljek ji je po dolgi bolezni umrl sin g. Dušan, star 30 let. Pokojnik je bil resen in simpatičen mladenič, ki je bil povsod priljubljen. Bil je član raznih naprednih in prosvetnih društev in vnet spornik, predvsem smučar. Bil je doberčen, da bi pozneje prevzel domačo trgovino, a je kruta usoda hotela drugače. Pogreb dobrega pokojnika bo v sredo na pokopališču v Kranju. — Pokojnikova blaga spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Sreska organizacija JRKD v Kočevju bo imela sejo širšega odbora v nedeljo 4. septembra ob 13. v gostilni »Unionuz« v Kočevju. Na dnevnem redu bo poleg poročila o političnem položaju sklepanje o etališču glede agrarne reforme, zaradi česar je pričakovati udeležbe vseh vabljenih odbornikov.

* Upokojeno učiteljstvo bo imelo sestanek z odborovo sejo v četrtek, 1. septembra ob 16. pri »Novem svetlu«, kjer se bodo odsevi vršili redni mesečni sestanki vsak prvi delovni četrtek ob označen uri.

* Prevozne olajšave za potnike in blago na jesenski ljubljanski velesejmu so dovolile naslednje tuje države: Avstrija, Bolgarija, Češkoslovaška, Grška, Madžarska, Nemčija, Poljska, Rumunija, Italija in saarsko ozemlje.

* Otvoritev nove šole v Škofji Loki. V nedeljskem članku o novi škofoveški šolski palači je bila navedena majhna metočnost. V petek 2. septembra ne bo blagoslovenitev šole, marveč le otvoritev, in še ta brez oficijelnosti.

* Gradnja mostu pri Višnji gorl. Letos prično graditi čez Višnjič železobetonski most pri Višnji gorl. Stroški gradnje so proračunani na 133.400 Din. Gradbena dela je že razpisal tehnični oddelček sreskega načelstva Ljubljana-okolica.

* Pomanjkanje pitne vode v Dalmaciji. Iz Šibenika poročajo, da je zaradi suše in vročine v nekaterih vaseh nastalo veliko pomanjkanje pitne vode. Vojna mornarica je bila naprošena, da z ladjami dovaža vodo v prizadete vase.

* Smrti škok iz tramvaja. V Karadjordjevi ulici v Beogradu je delavka Stana Kokotovića skočila s tramvaja in padla tako nesrečno, da je ostala na mestu mrtva.

Slatinske tablete za
hujšanje odstranijo vso preobilno toščino in Vas napravijo vitke, mladostne in lepe.
Apoteka BAHOVEC, Ljubljana

* Polizkus samomora zagrebške Slovenke. V Zagrebu se je v nedeljo dopoldne izkušala zastrupiti brezposelna natakarka Marija K., po rodu iz Novega mesta. Izpila je manjšo količino očetne kisline in bila prepeljana v bolnico usmiljenih sester. Njeno življenje ni v nevarnosti.

* Samomor zagrebške tržnega nadzorika. V svojem stanovanju v Cankarjevi ulici je v nedeljo jutraj izvršil samomor zagrebški tržni nadzornik Dragutin Pavetič, star 35 let, oženjen in oče dveh otrok. Zastrupil se je s pilom in ga je postrežnica našla jutraj mrtvega. Bil je sam v stanovanju, ker je rodbina šla na letovanje v neko zagorsko vas. Na mizi so našli več pisem, naslovljenih na njegovo ženo in na nekatere sorodnike. Vzrok samomora ni znan.

* Zločin zblaznele matere. 27 letna žena Stana Radakovića v vasi Gakovcu je bila aretirana in izročena sodišču v Osijeku, ker je dva svoja otroka vrgla v ribnik ter potem še sama skočila v vodo. Slučajno je v kritičnem trenutku prišel mimo kmet Stjepan Barbić, ki je z velikim trudom rešil ženo in enega otroka, med tem ko je drugi otrok utonil. Pri nesrečni ženi so se že dalje časa opažali znaki blaznosti.

* Vlom v Tacnu. Predvečerašnjim ponoči je nekdo vlomil v podstrežje posestnika Antona Grajzerja v Tacnu pod Šmarno goro. Storilec je tamkaj najbrže našel tudi odpočitek, nato pa pobral več različne obleke, par čevljev in nekaj toaletnih potrebščin, med drugim tudi britve, ki je imela na držalu naslikano pipo za pušenje. Tat je oškodoval Grajzerja za okrog 800 Din vrednosti.

* Prepoved obiskovanja gostin. Okrogno sodišče v Mariboru je prepovedalo Francu Ivancu, delavcu v Ormožu, obiskovanje gostin za dobo 2 let do 6. julija 1934.

* Novost pri ženskem obnavljanju. Po svojih priljubljenih »Majaz« opankah znana pančevska tovarna stavlja sedaj v promet novo vrsto zelo elegantnih in fino izdelanih ženskih čevlčkov iz baržuna, satena in rinsa, pri katerih so vsi deli izdelani iz čiste kože brez vsakih primes. Dame bodo gotovo tudi te »Majaz« izdelke sprejele z enako simpatijo kakor »Majaz« opanke. Pri nakupu je treba dobro paziti na znamko »Majaz«.

* Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v nallapšo izdelavo.

* Brez Lysoforma žena ni popolna.

Iz Ljubliane

u. Prvo zvočno filmanje v Ljubljani. Družba »Svetlotone« iz Zagreba prične z zvočnim filmanjem v soboto 3. septembra. Ta dan bo filmanja ob 10. slovesna otvoritev ljubljanskega velesejma in govor ministra za trgovino in industrijo Ivana Mohorića. Popoldne bo filmanja na velesejmu živalska razstava in veselo velesejmsko vrvenje. Tedaj bo dana tudi prilika našim lepim dekletom, da se ovelikočijo v filmu. V nedeljo bo program še obsebniji in bo mo o podrobnostih še poročali. Naše lepote, ki žele biti filmane, naj se javijo osebno ali pisмено s svojimi željami pri ravnateljstvu Elitnega kina Matice, ki bo ves čas filmanja v zvezi s filmsko družbo »Svetlotone«.

u. Willy Fritsch se poroči! Toliko se je govorilo in nešteto ženskih src je bilo potrtih, ko so se širile vesti, da je Willy Fritsch poročen z Lillian Harvey Soday pa so vse te vesti demantirane in sicer po g. Willyju Fritschu samem. Prod nekaj dnevi je namreč prejel ravnateljstvo Elitnega kina Matice od g. Fritschslike s lastno-ročno pisano izjavo na fotografiji »Dam Val častno besedo, da z Lillian Harvey zalibog nisem poročen. Uprava Elitnega kina Matice je seveda sliko takoj razstavila in v svojem izložbenem oknu v Šelenburgovi ulici pri kavarni Zvezda in poziva vse oboževalce Willyja Fritschslike, da si jo sigurno ogledajo. Poleg Fritschslike se razstavlja tudi slika lepe, družestne Camille Horn, v katero se je Willy Fritsch v zadnjem času zaljubil in baje tako resno, da jo namerava v kratkem poročiti. Kako se bo stvar iztekla, bomo videli že v četrtek v Elitnem kinu Matici pri filmu »Moja boš« s katerim izjavlja Elitno kino Matica svojo novo sezono.

VSE MADEŽE

na oblekah kakor tudi na svili, posebno pa na barvastem usnju Vam očisti

CISTEN

(nivnetljivo).

Zalogo ima staroznana

Drogerija Kanc, židovska 1

u. Predstave na prostem. Prva predstava »Sleherikaz« na Kongresnem trgu bo v soboto ob pol 20. Sodeluje celotni dramski ansambl z g. Levjarem v vlogi bogatinske Sleherikaze, ves operni zbor, na koru uršulinske cerkve zbor Glasbene Matice in orkester dravske divizije. Z montažo elektrarne napeljava, katero izvršuje mestna elektrarna in tvrdika Siemens, se je že pričelo. Predprodaja vstopnic se prične v četrtek v blagajni v opernem gledališču. Zunanje posetnike opozarjamo naj po možnosti rezervirajo sedeže v naprej. — »Prodano nevesto« bodo peli v nedeljo ob pol 16. na igrišču za tivolskim gradom. Sodelujejo izbrani solisti, pomožni operni zbor in orkester pod vodstvom kapelnika Neffata in pomnožen baletni zbor z g. Golovinom na čelu. Predprodaja kakor za vse ostale predstave na prostem počeni s četrtkom.

u. Primorkam, ki imajo narodne noše. »Klub Primork« v Ljubljani poziva vse svoje članice in rojakinje, ki imajo primorske narodne noše, naj se udeležijo revije in proslave »Sočez« v domačih primorskih narodnih nošah. Lastnice primorskih narodnih noš naj se javijo »Klubu Primork« v kavarni Emoni.

u. Privatne sobe za prenočišča posetnikov slavnostnih prireditev od 2. do 5. sept. se nužno rabijo. Naznanila sprejema mesto odpravnništvo (Mestni trg 27-II), do vsehga 1. septembra ob 8. do 2. septembra naprej pa velesejmski stano-

vanjski urad na glavni postaji od 7. jutraj do 11. zvečer. Telefonska številka tega urada je 27-20.

u. Jadranski! V erodo 31. t. m. bo ob 20. v čitalnici važen članski sestanek, kjer bomo z »Jadrancev« stališča razpravljali o nekaterih zadevah javnega življenja, ki zadevajo nacionalno, socialno in kulturno politično predranjanje. Jadranci. Pozivajo se Jadranci, ki so zdaj v Ljubljani, da se gotovo udeležijo sestanka.

u. Klub trgovskih akademikov vabi vse absolvente trgovskih akademij na sestanek, ki se bo vršil v petek 2. septembra ob 20. v klubovnem lokalu v »Grafiki«.

u. Trgovci, ki se žele udeležiti tekme izložbenih oken opozarja Društvo izložbenih aranžerjev, da poteče rok za prijave 31. t. m. Prijavitelci naj se pošljajo na naslov Društva izložbenih aranžerjev v Ljubljani, Trgovski dom.

u. Ob priliki godu gospe Roze Krapeže so darovali natakarki, blagajničarke in kletar restavracije »Zvezda« namesto cvetja za slope 165 Din.

u. Zbirka, ki sta jo priredili ženska in moška podružnica v Šiški na »Komarjev« dan, je prinesla družbi 768,50 Din. Vsem darovalcem in nabiralcem iskrena hvala!

u. Zatozvirje poti. Prehod skozi Lattermannov drevored, ki drži od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni »Unionuz« bo v času od 30. t. m. do 17. sept. zaprt zaradi prireditve velesejma.

u. Na komarjevem žegnanju v Šiški je bilo kajpak od sil veselo in živahno. Po šišenskih cestah in ulicah so tudi popoldne ob najhujši vročini valovile množice in se pomikale dolge procesije. Še večje razpoloženje pa je vladalo v gostilnah in smetnih vrtovih, ob stožnicah in pa pred staro šišensko cerkvijo, kjer so se gnetle največje množice. V cerkvi so tudi pritrkavali naenkrat pa je okrog 16. pljusnila na ljudi spodaj mlačna prha, čez čas se je »šalaz« spet ponovila. Ljudje snodaj so ugotovili, da priši iz linie cerkvenega stolpa in sicer nekam čudna tekočina. V bližnji službojni stražnik je bil na zadevo opozorjen in je kmalu iztaknil v zvoniku par nabeudnih dečakov, ki so menda prejeli zaslužno lek-

Med. univ.

DR. PRODAN JOSIP

špecialist za tuberkulozo,

razen ob sobotah zopet redno ordinira od 1/2 10. do 11. in od 3. do 4. Masarykova ulica 14. Palača »Grafike«

cijo za svoje nemarno početje doma. Daje je prijavila gostinčarka Franciška Kolenčeva iz Janjeve ulice, da ji je nekdo ukradel iz gostilne več gramofonskih plošč, vrednih okrog 500 Din.

u. S tujci malo več vljudnosti! Prejeli smo: V nedeljo se je peljala iz Ljubljane v Medvedo tu bivajoča avstrijska državljanka ga. Kaluschek, nekdanja poslanca g. Komana. Vzela je zase povratni vozni listek in prav tako je kupila vozovnico za svojega psa. Na povratku zvečer pa je imela zaradi psa neprijetnosti, ker je menila, da je bila prej pri odhodu iz Ljubljane dobila tudi za psa povratni listek. Na vlak je nastal zaradi tega razburljiv prizor, ki je vsakakor obžalovanja vreden. Res je, da morajo domači državljani poznati zadevne predpise, a od tujcev tega ne moremo zahtevati in bi v tem primeru bila obzirnost gotovo na mestu. V dravski banovlaci se na vse načine prizadevamo, da bi zboljšali tujski promet, zato pač moramo biti s tujci nadvse vljudni, prav gotovo pa v primerih, ko očitno gre za pomote brez zlih namenov. Sprevidniki naj bi v gornjem primeru vljudno opozorili tujko damo na pomoto in zahtevali za psa navadno pristojbino brez azmi. Seveda bi bilo tudi potrebno, da bi oblastva izdala glede na tujski promet primerne predpise.

u. Sličica z odgonske postaje. »Nekaj groznega je te dni na odgonski postaji!« je potarnala dobra mati ječarja odgonskih zaporov g. Jezovska. Potožila je, da se zadnji čas na postaji vidi žalosne stvari. V zaporih sedaj sameva mlada, 21 letna Julija Prussova s svojim 2 meseca starim sinčkom Henrikom. Prišla je iz Gradca, kjer živi njen mož, ki je že več mesecev brez doma. Sama je pristojna v Kropu in upa, da se je bodo Kropenčani usmili in prevzeli njenega otročka v rejo. Deček je brez vsake obleke in perila. Revček mirno leži na trdi slamnjaci. Zalostna usoda je zadel tudi neko blazno deklo. Pretekli teden so jo pripeljali iz nekega obmejnega kraja. Skušali so jo oddati v umobolnico, ker pa ni imela nikakih dokumentov, so jo odklonili. Nesrečno deklo je imelo na sebi zgolj predpasnik, sicer pa nikakega perila in obleke. Zagonetka je tudi, kako se deklo piše, kajti ne govori nič in nikdo ni vedel, od kod je. Našli so jo na meji.

u. Pogrešani mizarski pomočnik. Pred dobrim tednom je neznan kom izginil 33 letni mizarski pomočnik Peregrin Šušteršič rojen v Savljah, stanujoč pa pri svoji ženi Rafaeli na Sv. Petra cesti 72. Šušteršič je odšel takrat od doma kot običajno na delo in se ni več vrnil. Imenovan je bil pri odhodu oblečen v navaden rjav zelenkast suknjič, sive suknjene hlače in modro delovno srtačo. Kar je bil Šušteršič zadnje čase nekaj potrt, tudi ni izključen samomor.

u. Razne nesreče in nezgode. V splošno bolnico so večerj pripeljali 35 letnega tesarja Ivana Besenčarja iz Kranjske vasi pri Dobravi. Imenovan je začel v nedeljo v prepri v neki gostilni ter ga je eden izmed prepričljivcev sunil z nožem v levo roko. V Matenji vasi pri Iški Loki, se je ponorečil posestnik Martin Pirce. Mož je napeljal na drog žico, pri tem pa je padel z droga in se poškodoval na glavi. V bližnji Kranja se je v nedeljo ponorečil posestnik Ivan Jeraj, ki je padel s kolesa na cesto in nezvesten obležal. Jeraja, ki je doma iz Smlednika pri Kranju, so odpeljali z reševalnim avtom v Kranj, kjer mu je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Fajliga. Jerajevo poškodbo se precej hude.

u. Dve izgnanki. Za neoloben čas sta bili izgnani iz ljubljanskega policijskega okoliša 30 letna Marija H., doma od nekega iz Dolenskega, ki se je že dalje časa zapelala po mestu brez vsakega posla in se vdalala lahkoživnosti življenju. Poleg tega se je rada demžila tudi z raznimi vlomilci, ki jim je služila kot izvirnica. Ista usoda je zadela tudi komaj 18 letno Marjo K., doma iz Sodražice, ki ji je prenevadan povratnik v Ljubljano za dobo treh let.

u. S kamenjem nad goste. V Pozračarjevo gostino na Glincah so prišli v nedeljo popoldne neznani gostje. Bila je to večja družba, ki se je pačila po hrvaško in jela

izživati domačine. Pozneje so bili izjavili potisnjeni na cesto, na kar so odšli in zagrozili, da se vrnejo pozneje. In res. Majo pred 24. so namreč nenadoma zažveketale sipe v oknih in se zdobile, čst! mah je pričel deževati kamenje v sobo, tako da je bilo ranjenih več mirnih gostov. Slednjega je prišelata v sobo tudi polovica opeke, ki je zadela čevljarja M. naravnost v glavo. Takoj ga je obšla kri in so ga morali pozneje spraviti v zdravniško oskrbo. Napadalec je policija deloma izsledila in bo za svoje dejanje odgovarjal na sodišču.

u. Tatovi povsod na poslu. Tatovi na Savi in sploh ob vseh vodah so še vedno kaj podjetni. Skoro ne mine dan, da ne bilo prijavljenih več takih tatvin. Prav posebno iznajdljivi so zmikavci v štirinovem kopališču na Ježici, kjer radi vdirajo tudi v kabine. Tam šo baje odnesele kopalec prav čedne vsote in pa razne dragocenosti. Še bolj pa so izpostavljali nevarnosti kopalci, ki imajo obleko na prostem. Predvečerašnjim je bila ukradena neka gospe 500 Din vredna zapesna ura, trgovskemu pomočniku Vladimiru Močicu pa je nekdo odnesel hlače in srtačo in več drugih stvari v vrednosti 600 Din. — Kolarskemu mojstru Jožetu Peterci iz Kosev je odpeljal neznan tat iz veže hiše št. 24 na Sv. Petra cesti 700 Din vredno kolo.

Iz Celja

e. Okoliški občinski svet je imel v petek 26. t. m. sejo. Zupan g. Vinko Kukovec je poročal, da se je nedavno pri podbanu g. Dr. Pirkmajerju v Ljubljani osebno pritožil proti točenju vina po prekupčevalcih, ki prikrašujejo občino pri dokladah, gostinčarje pa pri zaslužku. Posledica te intervencije je menda bila, da so bili nekateri taki prekupčevalci že kaznovani. G. zupan je tudi prošil g. podbana za odobritve podpore za brezposelne v okoliški občini. Dsi podpore je bil že prej izplačan, pričakovati pa je, da bo banska uprava nakazala občini v kratkem zopet primeren znesek za brezposelne. G. zupan je pri finančni direkcciji v Ljubljani interveniral zaradi rednega izplačevanja občinskih doklad. Okoliška občina bo poskusila skupno z mestno občino urediti vstopne regulacije in kontrole tržnih cen. Pobiranje zdravstvene doloade se bo vršilo letos v okviru proračuna, občina pa bo v prihodnjem proračunu upoštevala željo banske uprave, ki hoče pobirati zdravstveno doklado proti primerni odškodnini. Na poziv sreskega načelstva je bil ustanovljen krajevni pomožni odbor, ki bo zbiral denarne in druge prispevke za brezposelne. V ta pomožni odbor so bili izvoljeni zupan g. Kukovec in občinski odborniki gg. Glinšek, Janežič, Pečuh, Stante, Strenčan, Vodopivec in Vltavski. Ta pomožni odbor bo stopil v stik z mestno občino. V 14 dneh naj se skliče anketa pomožnih odborov vseh občin, v katerih bi bila zastopana tudi vsa karitativna društva, delavske strokovne organizacije, javna borza dela, OUZD in bratovska skladnica. Ta anketa naj razpravlja o ustanovitvi ogrevalnice za brezposelne in naj določi, kdo bo prispeval za brezposelne in kdo bo deležen te akcije. Zupanstvo bo pozvalo vse podjetnike v okoliški občini, naj predvsem zaposlujejo ljudi, ki so pristojni v okoliški občini. Okoliška občina bo tudi naprosila mestno občino, da bi brezposelnim v okoliški občini dovolila nabiranje suhljadi in vejicja v mestnih gozdovih. Občina je v načelu pripravljena prispevati za popravila kapelic na Jožefom hribu, če bi isto storil samostan lazaristov. V domovinsko zvezo je bilo sprejetih 11 prosilcev.

u. Društveni izlet »Merkurja« v Celje. Celjska podružnica »Merkurja«, društva trgovskih in privatnih nemoščencev Jugoslavije v Zagrebu, organizira za nedeljo 4. septembra velik društveni zlet v Celje, na katerem bodo sodelovala matica v Zagrebu ter podružnice v Sisku, Karlovcu, Dugi vasi, Belovarju, Križevcih, Ljubljani, Mariboru in drugod. V nedeljo 4. septembra ob 9,25 dop

Gospodarstvo

Hranilne vloge pri naših regulativnih hranilnicah

Po najnovejših podatkih, ki so objavljeni v četrtletnem poročilu Narodne banke za drugo letošnje četrtletje, so hranilne vloge pri vseh jugoslovenskih bankah in hranilnicah od 1. junija prejšnjega leta do 1. junija t. l. nazadovale od 14.242 do 11.016 milijonov Din, torej za 2.226 milijonov Din, kakor je razvidno iz naslednje primerjave stanja (v milijonih Din):

1. marec 1931	14.170	
1. junij 1931	14.242	+ 72
1. september 1931	13.285	- 1007
1. december 1931	12.170	- 1065
1. marec 1932	11.875	- 295
1. junij 1932	11.016	- 859

Pri slovenskih regulativnih hranilnicah je nazadovanje hranilnih vlog mnogo manjše. Pravkar smo prejeli od Zveze jugoslovenskih hranilnic statistiko o stanju hranilnih vlog na dan 30. junija t. l., iz katerih je razvidno, da teška denarna kriza ni omajala zaupanja javnosti v naše popularne varne hranilnice. Če je tudi opaziti malenkostno nazadovanje vlog, je to vendar le posledica okolištin, da vlagatelji dejansko potrebujejo denar, ki ga dvigajo, ne pa da bi ga dvigali iz kakega nezaupanja proti zavodu. Zato kažejo vlagatelji tudi precej razumevanja nasproti omejitvam, kolikor obstojajo pri izplačevanju vlog, kajti končno je denar le varn, čeprav morda v trenutku ni v celoti razpoložljiv.

Ob koncu junija so znašale vse hranilne vloge pri 29 regulativnih hranilnicah v dravski banovini 1186,4 milijona Din, to je za 52 milijonov Din manj nego ob koncu marca. Če bi se upoštevali in prišli narasle obresti, tedaj bi videli, da je nazadovanje zares le neznatno. Od početka leta 1931, so se hranilne vloge pri regulativnih hranilnicah v dravski banovini gibale tako-le (v milijonih Din):

1. januarja 1931	1182,1
31. marca "	1203,1
30. junija "	1219,8
30. septembra "	1217,2
31. decembra "	1205,6
31. marca 1932	1238,4
30. junija "	1186,4

Danes je stanje vlog celo za malenkost višje nego je bilo ob pričetku prejšnjega leta. V primeru s 30. junijem prejšnjega leta znaša nazadovanje le 33,4 milijona Din ali nekaj manj kakor 3%, dočim je v približno istem času (od 1. junija 1931 do 1. junija t. l.) stanje hranilnih vlog pri vseh bankah in hranilnicah v naši državi padlo za 23%.

Kakor je podoba, se je v zadnjih tednih stanje na našem denarnem trgu nekoliko izboljšalo. Ze večer smo iz četrtletnega poročila Narodne banke omenili, da so velike privatne banke v Jugoslaviji znašale obresti mero za lakotno odločitve hranilne vloge od 5-6% na 2,5-3%. Tudi v Ljubljani se opaža, da banke nerade sprejemajo vloge brez odločitve roka, ker takega denarja ne morejo dobro plasirati. Menda bono na jeen končno vendar prišli zopet do normalnih razmer na denarnem trgu, kar je gotovo pozaj za zopetno oživiljenje gospodarske dejavnosti.

Hmelj

+ Zatec, 29. avgusta. Tudi včeraj je bilo kljub nedelji precej povpraševanja po hmelju, ki se je zlasti proti večeru zelo stopnjevalo. Med drugim je kupila žateška tržnica Landesmann nekaj deset stotov hmelja po 15 do 16 Din za kg. Kupčija je zaradi rezerviranosti prav trda in se le počasi razvija. Danes je bilo zelo živahno povpraševanje in je bilo prodanih nad 200 meterskih stotov po 15 do 16 Din, deloma za napitnino. Hmeljarji so nadalje rezervirani in zahtevajo za večje partije do 20 Din.

+ Zatec (ČSR), 29. avgusta. Hmeljarsko združenje v Zatecu je izdalo svoje tedensko poročilo, ki pravi, da se obiranje hmelja nadaljuje pri ugodnem vremenu. Opaža pa se pomanjkanje obiralec navzile brezposelnosti, ki vlada. Iz poročila, ki prihajajo iz posameznih predelov okoliša, je razvidno, da je pridelek tako po količini kakor tudi po kakovosti zelo različen. V številnih krajih ne bo dosežena ocenjena količina pridelka, ker je vleči pajek v zadnjem trenutku povzročil marsikje veliko škodo. Novi hmelj se že trguje in sicer za enkrat od 450 do 600 Kč za 50 kg (15,20 do 21,60 Din za kg). Pri tem je treba pripomniti, da je bila v lanskim kampanji dosežena najvišja cena 425 Kč (14,35 Din). Glede na različno kakovost letošnjega hmelja je napetost med najvišjo in med najnižjo ceno prav velika in znaša skoro 200 Din.

Zadruga žateških hmeljskih trgovcev pa poroča, da je doslej obrana slaba polovica letošnjega pridelka. Od početka tedna vlada precejšnje povpraševanje od strani inozemstva in so se cene dvignile za 100 Kč. Lažji zgodnji hmelj se plačuje po 250 do

550 Kč, zadnje dni pa se je pričela kupčija iz boljših leg in se je plačevalo 550 do 640 Kč (18,60 — 21,60 Din za kg).

Iz Nemčije prihajajo le redka poročila o stanju letine kakor tudi o kupčijskem razvoju. Nedeljska »Kölnische Zeitung« poroča, da se je v Nürnbergu v preteklem tednu pričela razvijati kupčija v novem hmelju. Najprej je prišel na trg tatnanski hmelj in je bilo prodanih več bal tega hmelja prvovrstne kakovosti po cenah med 130 do 150 mark za 50 kg (32,40 do 35,10 Din za kg). Proti koncu tedna je prišla tudi prva večja partija zgodaj obranega halertauskega hmelja lahke kakovosti, ki pa ni našla odjemalca. Nekaj bal prvovrstnega halertauskega hmelja pa je bilo kot vzorec prodano po 130 mark za stot po 50 kg.

Kakor je »Jutro« že v nedeljski številki poročalo ceni srednjeevropskih hmeljarskih urad v Zatecu letošnji pridelek hmelja v Nemčiji, Češki, Poljski, Franciji, Poljski in Belgiji na 303.000 — 330.000 starih stotov. Letošnji pridelek je torej približno za eno tretjino manjši nego lanski pridelek v teh državah (472.000 stotov) za polovico manjši od pridelka v letu 1929. (973.200).

Pri primerjavi naših cen z inozemskimi je treba še pripomniti, da smo cene zgoraj primerjali po zlati pariteti. Kakor pa smo nedavno poročali, velja za izvoz hmelja posebna olajšava v prometu z državami, s katerimi nimamo kliriga (n. pr. Nemčija, Francija, Anglija itd.). V te države se lahko izvažajo hmelj, kupljen z vezanimi dinarji. Nemški uvoznik hmelja pa lahko te vezane dinarje kupi v Nemčiji ceneje, 8 do 10 odst. pod pariteto, zato lahko v dinarjih plača tudi nekaj več, kakor bi lahko plačal, če bi moral dražje kupiti dinarje.

Gospodarske vesti

— Guvernerju Narodne banke je podeljen mandat. Novi zakon v Narodni banki določa v prehodnih odredbah, da se postavi guverner ob pogoji, določenih v tem zakonu, v 15 dneh potem, ko izteče mandat sedanjemu guvernerju, ki traja do 28. avgusta 1932. Sedanjemu guvernerju gospod Ignjat Bajloni je torej včeraj podeljen mandat in bo v kratkem izvršeno novo imenovanje v smislu členov 41. 42 in 43 zakona o Narodni banki. Po teh določbah zakona ne sme biti guverner isto veta za oba podguvernerja niti v državni niti v samoupravni aktivni službi; ne sme biti član upravnega odbora katerikoli banke ali delniške družbe, vobče in tudi ne sme voditi katerekoli podjetja ali posla. Guverner, za katerega velja tak razlog nezdravosti, ko preteče mesec dni od imenovanja, se smatra, da je odstopil in se na njegovo mesto imenuje drugi. Guvernerju (podguvernerju) ki bi bil na tak položaj postavljen bodisi kot aktiven ali upokojen državni uradnik, ne gre pravica do prejemkov iz državne blagajne, dokler traja njegov mandat. Guverner (podguverner) se postavlja na predlog finančnega ministra s kraljevim ukazom za 6 let. Sme se vzeti tudi iz vrst članov upravnega odbora Narodne banke. Guvernerja (podguvernerja) je moči izmenjati s kraljevim ukazom na predlog finančnega ministra. Dokler traja njegova služba, mora svojo dejavnost posvetiti Narodni banki. Če bo sedanjí guverner, Ignjat Bajloni ponovno imenovan za guvernerja, bo moral opustiti vse druge funkcije. G. Bajloni je sedaj kakor znano tudi predsednik monopolne uprave, nadalje predsednik beograjske Industrijske zbornice in predsednik obojno upravnih svetnih nekaterih delniških družb.

— Konferenca o kmetijskih dolgovih. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklicalo za 2. september v Beograd konferenco, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju kmetijskih dolgov in o načinu rešitve tega vprašanja po poteku veljavnosti zakona o zaščiti kmetov. Na konferenci bodo sodelovali tudi predstavniki gospodarskih zbornic poleg predstavnikov vseh ostalih zainteresiranih korporacij.

— Brezposelnost. Naši statistični podatki o brezposelnosti so prav pomanjkljivi. Večinoma se pri nas navaja le število brezposelnih delavcev, ki so prijavljeni pri borzih dela. Število teh brezposelnih delavcev pa nima večjega pomena; značilnejše je morda le valovanje tega števila. Ob koncu marca so borze dela zaznamovale 23.250 brezposelnih, od tedaj pa je do konca junija to število padlo na 11.418, kar je predvsem sezonskega značaja. Če pa zasledimo statistiko povprečnega števila delavcev, zavarovanih pri organih Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu, tedaj vidimo, da je bilo v

letošnjem maju povprečno zavarovanih 530.442 članov, to je za 94.415 manj nego lani v maju in 111.973 manj nego v maju 1930. Iz tega bi se dalo sklepati, da je v naši državi brez posla okrog 100.000 ljudi.

— Siraštvo na jesenskem velesejmu. Siraška razstava na letošnjem jesenskem velesejmu obeta biti prav pestra. V zadnjih letih se je namreč razvilo več drugih panog siraštva, kakor produkcija tilsiškega, edamskega, stičenskega in »Gouda« sira. Vsak obiskovalec jesenskega velesejma bo imel veliko prepričati se, da se tudi pri nas izdeluje sir, ki v mnogih primerih prav nič ne zaostaja za inozemskim.

— Dobave. Gradbeni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. septembra ponudbe glede dobave 12.000 komadov tirnih želez. prometno-komercialni oddelek do 6. septembra ponudbe glede dobave 6300 komadov nalučnikov, strojni oddelek pa do 7. septembra t. l. ponudbe glede dobave jekla. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direktija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 7. septembra ponudbe glede dobave 2000 kg zrnate kave. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 19. septembra ponudbe glede dobave 200 m kompletnega koloseka. Direktija državnega rudnika Kakanj sprejema do 15. septembra ponudbe glede dobave kompletne kopalnice s pečo ter glede dobave 8 komadov jeklenih rešet. Komanda pomorskega žrakoplovstva v Divuljah sprejema do 15. septembra ponudbe glede dobave erodja. — Direktija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. septembra ponudbe glede dobave 2500 kg tračnikov. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 3. septembra se bo vršila pri upravi zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Beogradu licitacija glede dobave 400 komadov vojaških pokrival. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 12. septembra se bo vršila pri komandi pomorskega arzenala v Tivtu oterna licitacija glede dobave moke, leče, sladkorja, kvasa, elja in krompirja. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

29. avgusta.

Na ljubljanski borzi sta se danes krepili devizi New York in London. Vzporedno so se dvignile tudi devize Pariz, Amsterdam in Trst, dočim je Berlin popustil. Na zagrebškem elektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala le za Raso po 194 in 195. V 7% investicijskem posojilu je prišlo do zaključka pri višjem tečaju 52. Med dolar-skimi papirji je prišlo do prometa v 7% Blairovem posojilu po 41,50 in v 8% Blairovem posojilu po 45,25 in 46. Zaključek je bil zabeležen še v delnicah Priv. agrarne banke pri nižjem tečaju 25.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2202,63 — 2313,90. Berlin 1355,69 — 1366,49. Bruselj 793,02 — 796,96. Curih 1108,35 — 1113,85. London 197,86 — 199,46. Pariz 224,10 — 225,22. Praha 168,67 — 169,53. Trst 292,13—294,53. Curih. Pariz 20,23. London 17,88. New York 515,87. Bruselj 71,55. Milan 26,42. Madrid 41,50. Amsterdam 207,70. Berlin 122,525. Stockholm 91,75. Oslo 89,60. København 95,20. Sofija 3,70. Praha 15,25. Varšava 57,60. Bukarešta 3,05.

Elekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 195 — 196, za september 191,50, za decem-

ber 190 den., 7% investicijsko 49,50 — 52, 4% agrarne 25 den., 6% begluske 34 den., 7% Blair 41,375 — 41,75, 8% Blair 45,25 — 45,50; bančne vrednote: Narodna banka 4219 den., Priv. agrarna banka 223 — 225.

Beograd. Vojna škoda 193 zakli., 7% investicijsko 50,50 zakli., 4% agrarne 24 zakli., 6% begluske 35, 34,25 zakli., 7% Drž. hipotekarna banka 44 den., Narodna banka 101, 4000 zakli., Priv. agrarna banka 228, 227 zakli.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 14,45. Staatseisenbahngesell. 15,50. Trbovlje 18,65. Alpina-Montan. 10,90. Sečera 30.

Blagovna tržišča

2170.

+ Chicago, 29. avgusta. Začetni tečaji: Pšenica: za september 53,75, za december 57; oves: za september 18,25, za december 17; ri: za september 33.

+ Winnipeg, 29. avgusta. Začetni tečaji: Pšenica: za oktober 55,25, za december 57,75, za januar 61,50.

+ Ljubljanska borza (29. t. m.) Tendence za žito mirna. — Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov post. na mlinski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slavonska, okolična Sombor, 79 kg po 200 — 205, potiska, 80 kg po 210 — 212,50; moka: baška, franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 310 — 315, banatska, po 330 — 340; koruza (slovenska postaja, plačljivo v 30 dneh): baška, po mlinski vozniini po 165 do 167,50, pri navadni vozniini po 170 do 172,50.

+ Novošadska blagovna borza (29. t. m.) Tendence nespremenjena, za koruzo stalna. Promet 28 vagonov Pšenica: baška, okol. Novi Sad, gornjebaška, srednjebaška, 79 kilogramov in okol. Sombor 78 kg 140 do 142,50; baška, potiska in ladja Tisa 79 kg 142,50—145; gornjebanatska, 79 kg 137,50 do 140; baška, srumska, nova, 76 kg 130 do 132,50; banatska, nova, 76 kg 127,50—130; baška, ladja Tisa, 76 kg 135—137,50; ladja Begej, 76 kg 132,50—135. Ri: baška 125 do 127,50. Oves: baški in sremski, novi 102,50 do 105. Jčmen: baški, sremski, novi, 64-65 kilogramov 85 do 100. Koruza: baška 108 do 110; okol. Sombor 110—112; banatska 105—107; sremska 110—112; okol. Sič 112 do 114. Moka: baška, banatska »og« in »og« 225—235; »e« 205—215; »s« 190 do 195; »e« 165—170; »s« 140—145; »s« 90 do 95. Otrrobi: baški, novi 55 — 57,50.

+ Budimpeštanska terminka borza (29. t. m.) Tendence srednja, promet slab. Pšenica: za oktober 13,14, za mare 14,19; ri: za oktober 7,98 — 7,82, za mare 8,95 — 8,96; koruza: za maj 8,22 — 8,33, za julij 8,75 do 8,77.

Žrebanje v drž. raz. loteriji

V. razred.

Dne 26. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 20.000 št. 84.491.
Din 2.000 št. 88.261.
Din 1.000 št. 121, 4.408, 4.413, 4.489, 5.910, 5.962, 5.987, 5.989, 13.009, 13.066, 19.553, 19.589, 22.763, 23.489, 23.494, 31.137, 35.533, 37.025, 37.094, 42.540, 42.557, 42.568, 42.595, 52.218, 52.266, 52.299, 54.220, 54.243, 54.299, 62.243, 62.271, 65.302, 65.354, 65.392, 73.305, 73.326, 73.393, 73.397, 75.652, 81.709, 84.431, 84.490, 86.632, 86.641, 86.649, 88.218, 88.258, 88.263, 93.022, 93.024, 93.048.

Dne 27. avgusta 1932 so bili izžrebani naslednji dobitki:

Din 6.000 št. 69.435.
Din 2.000 št. 37.010, 37.048, 84.488.
Din 1.000 št. 5.931, 10.878, 13.097, 19.508, 19.512, 19.544, 19.556, 19.600, 23.405, 23.427, 23.478, 31.104, 31.114, 35.505, 35.536, 35.561, 35.583, 37.065, 42.512, 42.552, 45.770, 45.779, 45.781, 51.579, 54.215, 54.271, 58.351, 58.391, 62.288, 62.245, 62.297, 65.367, 69.406, 69.437, 69.461, 69.488, 73.319, 73.359, 73.365, 75.610, 75.650, 75.651, 75.668, 84.461, 84.466, 93.012, 93.044.

Žrebanje se bo vršilo do 1. septembra.

Izžrebane srečke zamenjamo za nove, tako da ima vsak igralec priliko igrati do konca, to je na največje dobitke.

Zadruga hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

e. Glasbena Matica v Celju. Vpisovanje bo 1., 2 in 3. septembra ves dan. Starostna doba za začetnike je dovršeno osmo leto. Podrobnosti so razvidne z deske v šolskem poslopiu na Slomškovem trgu.

e. Drzen vlom na Frankovnem. V noči na ponedeljek so neznaní s'ulci v'omili v trgovino g. Filipa Šnabla na Frankovnem pri Vojniku in jo izropali. Za vplomom so jo pobrisali proti Končkam. Za vplomci se je takoj odšel Lavričev avtomobil iz Končje in jih dohitel. Vlomci pa so sprejeli avtomobil s streli, ranili šoferja in pobegnili. Kmalu so prispehi orožniki iz Vojnika in Končje in zasledujejo sedaj storilce po lindoških pečinah. Vlomci so odnesli veliko množico speceriškega in manufakturnega blaga.

e. Mestni kino bo predvajal drevi ob 20.30 izredno lepo simbolizirano dramo »Povratek sreče. Znižane cene.

Iz Maribora

a— Slovo ravnatelja dr. Potočnika. V soboto so se poslovili od ravnatelja dr. Potočnika absolventi mariborskega učiteljskega, ki so maturirali pred 20 leti. Prejšnji dan pa so obhajali v dvorani Nabavne zadruge svojo 20letnico, katero se je udeležilo častno število.

a— Strokovni teden v Mariboru. Od 11. do 18. septembra priredi medstrokovni odbor UPSJZ strokovni teden, ki bo posvečen delavskemu pokretu in popularizaciji vseh socialno-političnih zahtev delavcev in nameščencev.

a— Sokolsko društvo na Tezmem proslavi 4. septembra zaključek Tyrsevega leta in rojstni dan staroste SKJ prestolonaslednika Petra. Otvoritev proslave bo v soboto 3. septembra na društvenem telovadišču.

Opozorilo!

Josip Draksler, zastopnik v Ljubljani, Idrijska ulica 11, ni več opravičen prejemati naročila, ne denarja zame.

Fridolin Bischof, tovarnar »Mobil lestve«, Maribor. 11211

a— Nesreče. Na Jareninskem vrhu je padla z visoke lestve delavka Marija Koršičeva in dobila hude notranje poškodbe. — Kotlar Konrad Pfeid si je pri delu hudo poškodoval levo nogo. — Pri prevozu sena se je ponesrečil posestnik Janez Vinček iz Stojincev na Dravskem polju. Splošili so se mu konji in zvrneli po cest, vso se je prevrnil in pokopal Vinoka pod seboj. Vse tri ponesrečeno so prepeljali v bolnico.

a— Trije napadi. Ko se je v nedeljo zvečer vračal iz vinotoka delavec Emerik Potočnik, so ga napadli neznani storilci in ga pretepli. Žrtev neznanih divjakov je postal tudi Ivan Ploč iz Gačnika, ki so ga težje poškodovali. Dva pobesna fanta pa sta istega večera napadla mesarskega pomočnika Josipa Preloga iz Nove vasi in ga kravavo pretepla.

a— Sirov pretep. Preteklo soboto zvečer so v Apačah popivali razni delavci, med njimi je bil tudi neki Martin Kapun. Nenadoma je nastal med njimi prepir, zabliškali so se noži in na blišče je obležal v krvi Martin, ki ga je nekdo zabodel v prsa. Hudo poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

a— Dr. Marinič Fran. Trubarjeva ulica 11. zopet redno ordinira od 9. do 11. in 14. do 16.

Iz Kranja

a— Avtobusna izletna vožnja na Sušak bo v četrtek 1. septembra z odhodom ob 17.30 izpred hotela »Stara pošta« v Kranju in s prihodom ob 20.30 na Sušak. Povratek iz Sušaka bo v petek ob 16.30. Sprejme se samo še osem do deset oseb, ki naj se prijavijo najpozneje do srede 31. t. m. v trafikki nasproti »Stare pošte«. Cena za tja in nazaj je 135 Din za osebo. Izlet se bo vršil ob vsakem vremenu. Avtobusni podjetnik Pepi Gorčani, Trzin.

Iz Hrastnika

a— Požar. V ponedeljek na vse zgodaj so tovarniške sirene in gasilski rog naznailo požarno nevarnost Gorla je gospodarska zgradba upokojenca Oprešnika nad Hrastnikom. Na pomoč so prihiteli najprej gasilci iz steklarne, potem pa gasilci iz Hrastnika in Dola. Zgradba, ki je bila polna krme, je zgorela, gasilci pa so obvarovali blizu stoječo hišo. Domneva se, da so nesrečo po zanikernosti povzročili kakšni potepuhi.

a— Naknadno šolsko vpisovanje bo v četrtek 1. septembra, drugi dan bo šolska maša, v soboto pa začetek rednega pouka.

Jaroslav Hašek:

Zaroka moje sestre

Moj oče je višji državni uradnik in se piše Alt. Moji sestri je ime Matilda. Tudi ona se je poročila z državnim uradnikom. Ona se piše Handschlag.

Najprej je moja sestra hodila okrog z nekim gospodom z namestništva. Oče je poskrbel, da je ta gospod napredoval. Komaj pa se je to zgodilo, sta pričeli mama in Matilda jokati, zakaj gospod je potem nehal hoditi k Matildi.

Nato je hodil k nam neki profesor. Ta je zmerom mahal z rokami in vsaka njegova druga beseda je bila: »Strogo vzeto«. Nekoč mi je bil prinesel globus in ko je potem nehal hoditi k nam, je spet poslal ponj.

Potem je Matilda hodila z nekim inženjerjem od deželnega odbora. Ta se je zmerom iz navade prepiral in govoril: »Interesi dežele zahtevajo to in to.« Matilda ga je imela zelo rada in potem ves teden jokala, ko ga je bil papa vrget čez prag, ker je zahteval naj denar ostane pri hiši in naj ga ne pošiljajo na Dunaj. Zatem je oče pripeljal k nam nekega uradnika z svojega rajona. To je bil sila tihi človek. Pozno v noč so se razgovarjali z njim o državnih rečeh.

Matilda je pletla, oče in ta gospod pa sta govorila o politiki in pila vodo.

Matilda je imela tihega gospoda zelo rada. Potem se je izkazalo, da ima tihi gospod na Moravskem tri otroke. Nikoli

več ga ni bilo in papa je dejal, da so ga premostili.

Pol leta potem ni bilo nikogar k nam. Matilda je pričela hoditi z nekim oficirjem, ne da bi doma kdo o tem kaj vedel.

Potem je papa to izvedel in ji je toliko reči povedal, da je postala vsa rdeča. Potem smo vsi jokali, ker je papa dejal: »Sramota, sramota!«

Takoj nato je papa privedel s seboj suhljatega gospoda in ta je bil ravno naš Handschlag. Ko je odšel, je papa dejal, da je sila nadarjen človek. Po vsaki besedi je dejal: »Poljubljaj roko, milostiva gospa svetnikova!« In papanu je dejal: »Spoštovana gospod svetnik!« Papa je njegov predpostavljati. Tretji dan je spet prišel in je bil ves čas sila spoštljiv, venomer je govoril »z dovoljenjem« in »milostiva« in je poljubljaj roke. Bil je pri nas na večerji, na vse, kar je papa dejal, je samo kimal, vsak grizljaj je spoštljivo pogoltnil, počasi žvečil, pri čemer je govoril: »Z dovoljenjem, izvrstno je!« Dejal je tudi: »Kakor ukazuje, gospod šef!«

Ko je odšel, so mi dejali, naj grem spat in so se v jedilnici posvetovali. Jaz sem za vrati prisluškoval in sem slišal, kak je papa dejal: »Poročila ga boš na podlagi mojega očetovskega povelja, on pa tebe iz službene dolžnosti!« Potem sem slišal, kako je Matilda dejala, da je bedak.

Mama je vzdihovala in dejala, da ni treba, da bi ga prej ljubila, da nje papa

Iz življenja in sveta

Povratek iz Ottawe

Britska delegacija na povratku s konference britskega imperija v Ottawi. Pred ladjo »Empress of Britain« v Southamptonu stoji: vodja delegacije Baldwin (X) in zaskladni minister Neville Chamberlain (XX)

Sledovi življenja na Veneri?

Prof. Adams in Dunham z zvezdarne na Mountu Wilsonu v Kaliforniji sta s pomočjo velikega spektrografa ugotovila na Veneri sledove ogljika, ki je za življenje neobhodno potrebna snov. To bi pomenilo z drugimi besedami, da so našli dokaz za bivanje organskega življenja na sosednem planetu.

Že davno so učenjaki domnevali, da mora biti ta planet obdaran z življenjem, to pred vsem zaradi tega, ker so mnogi razlogi govorili za to, da ga obdaja ozračje in da ima vodo. Venerina obla je zakrita z gosto oblačno plastjo, kar izhaja že iz tega, da reflektira večji del sončnih žarkov, ki jo obsejajo. Kjer so na oblaki, je tudi voda. Nadalje ni rob Venerinega kraja, če ga opazujemo v daljnogledu, nikoli ostro začrtan, temveč zabrisan, kar more biti le igra ozračja, ki žarke raztresa. Ozračje so v ostalem opazovali direktno med Venerinimi prehodi mimo sončne ob-

le, kar se dogaja približno 16krat v tisočletju. Zadnji prehod je bil 1882, naslednji bo l. 2004.

Zaradi tega, ker je Venera bližje soncu nego zemlja, mora vladati na njej dosti višja temperatura, ki jo pa po drugi strani omiljuje baš gosta oblačna plast. Coblenz in Lampland sta izračunala, da meri ta temperatura povprečno 60 stop Celzija. V tej vročini in vlagi mora bohoti prave predpotopne rastlinske življenje, približno takšno, kakršno je bilo na zemlji v pretekli dobi. Ker pa doseže v Venerinem ozračju niso ugotovili sestavin zemeljskega ozračja, kisika, dušika, ogljika in vodika, so v zadnjem času nekateri raziskovalci zavračali teorijo o življenju na Veneri, da si poznamo na zemlji bitja, ki žive celo brez vsakega zraku. Adamsovo in Dunhamovo odkritje pomeni zato veliko potrdilo starejšega nauka, da biva na Veneri pravno življenje.

Šef ameriškega generalnega štaba na Poljskem

General Douglas MacArthur,

šef ameriškega generalnega štaba, je odpoval na Poljsko, kar je povzročilo veliko zmedo med Nemci, ker se govori, da je njegova pot v zvezi z nekim novim vojnim izumom.

Kanadski inženjer v Rusiji

Angleški pisatelj Stephen Leacock je napisal zanimivo knjigo o Rusiji. V njej pripoveduje tudi o srečanju z nekim kanadskim inženjerjem, ki so ga bili pozvali v Rusijo zaradi umetnega valjenja parutovine. Ko so napravo za valjenje postavili in preizkusili, je delovala brezhibno. Kanadski inženjer je prvi čas osebno nadzoroval ravnanje z aparatom. Ko pa je odpoval drugam in je napravo izročil nekemu Rusu, se je pokazalo neprijetno razočaranje. Aparat je bil tako napravljen, da je lahko naenkrat izvalil piščance iz 50.000 jajc, seveda pri predpisani zmerni temperaturi. Nekoga dne pa je prišlo iz Moskve povelje, da se mora vsak delavec pri poslu podvzati. Tu di množ, ki mu je bila izročena v ravnanje valilna naprava, je hotel »pospešiti« delo in je lastnovoljno dvignil temperaturo v valilni. Kmalu nato se je pokazalo, da leži v valilnem stroju namesto 50.000 piščancev 50.000 trdo kuhanih jajc. To je torej bil tudi eden izmed »uspehov« ruske petletke.

Prvi dvorni škandal v Mandžuriji

Iz Mukdena poročajo o prvem dvornem škandalu v novi mandžurski državi. Bivši kitajski cesar in sedanjí regent Mandžurije Puyi se je poslužil naravnost neverjetnega sredstva, da bi se iznebil svoje prejšnje žene V Tientsinu je svojčas ostavil 20-letno ženo Van Siu, ki je bila krasotica. Do pred letom dni je živila Van Siu skupno z drugo Puyevno ženo in ko se je cesar od nje ločil, ji je zagotovil doživotno rento. Že deli časa na je renta izostajala, zato je ločenka prosila Puyia, naj ji vendar kaj pošlje. In kaj ji je blagovito sporočil bivši cesarski soprog? Da si ne želi o njej slišati nič drugega kakor to, da je izvršila — samomor.

Zdravilni žarki pri razbijanju atomov

Berlinska raziskovalca dr. Beck in prof. Halberstädter sta v zadnjem času preizkušala učinke brzih katodnih žarkov na bakterijah, krvi in živalskih oteklinah. S temi žarki mislijo uvesti v medicino novo metodo življenja, vendar so vsi ti poskusi šele v začetnem štadiju in še niso bili izvršeni na ljudeh. Definitivnih uspehov si obetata z novimi cevmi s 7 milijoni voltov, ki jih sedaj gradijo in s katerimi bo po njihju mnenju mogoče priti tudi atomskemu jedru do živca.

Oko s spominom

Električni oko, ki ne vidi sared, temveč si tudi vse zapomni, je izumil francoski znanstvenik Dussand. Novi izum združuje v sebi zmožnosti fotografske kamere in kinematografske projektila, a brez rabe plošč ali filmov. Daljnovidna kamera snema prizore v obliki električnih tokov različne sile. Toki nastanejo v projekciji spet slike. Posnete slike se v aparatu v obliki električnih tokov hranijo poljubno čas.

Znanstvenik v evropskem krožnem poletu

Poljski letalec Zwirow je dosegel v evropskem krožnem poletu največ točk

Zdravniki proti vojni

27. in 28. t. št. se je vršil v Amsterdamu mednarodni zdravniški kongres proti vojni. Predavatelji in debato so obravnavale samo učinke svetovne vojne na ljudsko zdravje, probleme plinske vojne in mednarodno sodelovanje zdravnikov proti vojni.

Vsa učenost ga ni ubranila

Na smrt obsojeni in na doživljenjsko ječo pomiloščeni general Sanjurjo s svojimi bratitelji

Konec ladijskega vijaka?

Izdolovalec orodja Franz Heudorf je predložil berlinskemu patentnemu uradu izum, ki je baš sposoben zrevolucionirati vso plovo. Heudorf hoče nadomestiti ladijske vijake s sistemom plavuti, ki jih je študiral na kith. S temi plavutmi, ki jih je mogoče montirati tudi ob straneh ladij starejšega tipa, se da doseči baš takšno hitrost, da bi se razdalja Hamburg—New York preplula v dveh dneh. Tudi manevriranje bi se zelo poenostavilo in ladja ne bi plavala samo v dveh smereh, »napreč« in »nazaj«, kakor doslej. Novi izum bi se dal z velikim pridom uporabiti tudi pri podmornicah.

Smrt Rosegerjeve vdove

V Krieglachu je te dni umrla vdova po pokojnem nemškem pisatelju Petru Rosegerju, 72-letna Ana Rosegger, hči stavbenika inž. Knaura in mati treh Rosegerjevih otrok.

Nov Robinson

Iz Valparaisa je odjadril na Velikonočni otok v Tihem oceanu neki Hugo Weber, bivši častnik nemške križarke »Dresden«. Na Velikonočnem otoku hoče živeti kakor Robinson. Da mu na ne bo dolg čas, je vzel s seboj svojo mlado ženo, ki je po zgledu moža, obrnila civilizaciji hrbet in noče nič vedeti o svetu in ljudeh.

Otroci na grobu Aristida Brianda

V Cocherelu se je te dni vršila pietetna svečanost na grobu pokojnega francoskega zunanjega ministra Aristida Brianda. Na vaškem pokopališču so se zbrali francoski, nemški, angleški in ameriški otroci, da se poklonijo spomenu velikega apostola mirovne misli

196 ur sta krožili v zraku

Ameriški letalki Frances Marsalis (na levi) in Louiza Thaden sta ostali v zraku nad 8 dni in sta priborili nov rekord ženskemu letalstvu

Najstrašnejša noč njenega življenja

V Marseille je te dni prispela 24-letna Švedinja Aino Cederblom, ki je imela pogum napraviti vožnjo z malim odprtim čolnom po Evropi.

Konec lanskega leta je odšla s svojim vozilom od švedske obale in letos v maju je srečno pristala na Dunaju. Po Donavi se je peljala v Constanco ob Črnem morju, od tam je šla skozi Marmarsko morje in Dardanele v Pirej in Atene. Nadaljnja vožnja ji je poka alu Benetke. Potem se je peljala po Padu in je skozi severnoitalijanski kanalski sistem prišla do Genove. Od tam je zopet veslala vzdolž obale do Napulja, od tam pa na Sicilijo in Korziko.

Ko je pa hotela kreniti s Korzike proti Marseilju, je doživela nenadno pusto loševino ali, kakor sama veli, »najstrašnejšo noč v življenju«. V tem delu Sredozemskega morja namreč derejo zelo nevarni toki in le malokateri hodi prodajat svojo kožo v ta morsk pas. Bilo je 48 ur potem, ko se je Cederblomova oddaljila ob obale. Približal se ji je prvi trop delfinov. Nekateri so merili v dolžino do 2 m. Živali so bile

tako drzne, da so naskokovale čoln in res se jim je slednje posrečilo pokvariti motor, ki je pogajal čoln kadar so pošle Cederblomovi moči. Nato je Švedinja razvila jedro, ampak veter, ki je pihal od nasprotne strani, se je s takšno silo zaganjal v platno, da je grozil čolnu večkrat tragičen konec. Slednjic, ko so jo zapustila vsa znamenja zmage, se je Cederblomova uprla v vesla in veslala 20 ur, da je dobila krvave žulje na rokah. Ves ta čas je žvižgalo v morju okoli nje — delfini so ji bili še vedno za petami ter so stregli čolnu in njej po življenju. Stiri dni in pet noči je trajala ta borba med življenjem in smrtjo in slednjič se je prikazal resni angel v podobi nekega ribiškega čolna, ki jo je odpeljal do Nice. Tam se je Cederblomova izkrcala in se izročila zdravniški oskrbi. Komaj pa je okrevala, že je začela delati narte za nadaljevanje svoje nenavadne vožnje. Iz Marseillea bo veslala po Rhoni navzgor, potem bo krenila v nemško Reno in slednjič bo zavila skozi Severno in Vzhodno morje proti svoji domovini.

K smrti polarnega raziskovalca

Angleški raziskovalec G. Watkins, ki je utonil na obali Grönlanda pri nekem lovu na tjunlje

Preplaval je brzice Niagare

Iz Amerike poročajo, da je holandski plavac van Rhyne, ki se je udeleževal letošnjih olimpijskih tekem v Los Angelesu, preplaval brzice Niagare, ki so oddaljene samo 91 metrov od slapov reke. Osebe, ki so pričevale temu nenavadnemu prizoru, so vsak trenutek pričakovale, da bo mož izgnil v vrtincih. S silno neustrašenostjo mu je naposled vendarle uspelo splavati na breg.

Mussolini mora plačati kazen

Predsednik policije vlade je nedavno prejel dopis o rimski in kazenski nalog, da mora plačati 10 lir globe. Kdo je bil tako predrzen, da se je upal poslati mogočniku v Beneški palači takšen plačilni nalog? Nihče drugi kakor stražnik, ki je na cesti opazil Mussolinijev avtomobil, ko je v prebitnem diru drevil po ulici Flaminiji. Prometni redar si je zabeležil njegovo številko in naznanil stvar predstojnikom. Ko je Mussolini prejel plačilni nalog, je dal redarja pozvati k sebi ter mu izročil denarno nagrado in še sliko z lastnoročnim podpisom.

ANEKDOTA

Na vprašanje, katerih pet slik bi najprej rešil, če bi nastal požar v Narodni galeriji, je odgovoril Max Liebermann: »Tistih pet, ki so najbližje vratom«.

Vsak dan ena

Kmet opazuje zvezdogleda in vidi ob istem času utrinek: »To pa je bil res imeniten strel v tarčo tam gor!«

Francosko stratosferično letalo

Francoska Farninova družba je pravkar dovršila letalo, ki je namenjeno samo za vzlet v stratosfero. Prvi poskusni polet je bil pred dnevi v kraju Taussus-le-Noble.

Letalo je zgrajeno za velike višine, namreč za 10 do 20 tisoč metrov ter sestoji v glavnem iz hermetično zaprte kabine, v kateri je letalcu na razpolago dovolj kisika, da se ne zaduši. S posebnimi napravami se regulira značni tlak za 400 konjski stroji. Pilot mora po doseženi dispoziciji splezati iz kabine, če si hoče pred pristankom na zemljo ogledati okolico. Prvi polet je imel namen preizkusiti delovanje stroja. Farninovo letalo so zgradili s podporo francoskega ministrstva za zrakoplovstvo.

Prevodi se krčijo

Zavod za duhovno sodelovanje v Parizu je izdal zanimiv pregled mednarodnega prevodnega slovstva. V indeksu so navedeni prevodi v pet najbolj kulturnih jezikov sveta. Zanimivo je, da zavzema Nemčija, ki se je časih toliko ponasala s »kulturträgerstvom«, v tem seznamu zadnje mesto. V letošnjem četrtletju je izdala največ prevodov Italija, namreč 226. Sledi ji Francija z 224, Španija s 142, Anglija s 111 in Zedinjene države Amerike s 109 prevodi. Omenjeni indeks izhaja štirikrat letno in nudi zanimiv vpogled v mednarodno izmenjavanje duhovnih dobrin.

Piškava slava

Kaj je vredna enodnevna ameriška slava, spričuje življenje mnogih ljubljencev Fortune, ki so mahoma zasloveli in prav tako čez noč zatonili v pozabljenju. Med te spada tudi p'alka Gertruda Ederle, ki je postala slava s tem, da je preplavala La Manche. Ko se je vrnila iz Evrope v Ameriko, so jo sprejemali kakor kraljico kraljice Danes? Služi v nekem kopalšču za nadzornico in mora biti hvaležna usodi, da redno prejema tedensko mezdo. Tudi polkovnik Clarence Chamberlain, ki je bil eden prvih junakov prekomorskih poletov po Lindberghu, je siromak in živi skoro brez sredstev. Piše, da leta od mesteca do mesteca in prevaža ljudi po zraku za par dolarjev namitne. To sta le dva primera, ki bi se dala stopnjevati do neskončnosti, kajti slava je danes v Ameriki toliko vredna kolikor pri nas — slama.

Tri noroke hkratu

V francoski vasici Villiers St. Paul blizu Senlea so praznovali nedavno tri poroke hkratu. Zanimivo je vedeti, da pripadajo vsi zakonski parovi ene rodbine trem rodovom G in ga Girard sta obhala 50-letnico skunnega zakonskega življenja. Njuna hči ga Grosier, je obhala isti dan srebrno poroko in njena hči, st. Villette, je isti dan dala protokolirati členitev zakona v domačem občinskem uradu. Pač redek primer, da poseže sreča v eno rodovino s tako izdatno radostjo!

Angleški poživilec zlata Franciji

V Le Havre je te dni prispela prekomorska ladja »Rochambeau«. Prinesla je s seboj za šest milijonov dolarjev zlatih nallic. Zaklad so izročili francoski Narodni banki.

Michel Zévaco:

130

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

Ravaillac je zamolklo jeknil. Kakor okamenel je obstal na mestu in prepadeno buljil za Jehanom, ki je to pot res odšel.

6

Jehan Hrabri je tekel. Mešalo se mu je od radosti, tako da sam ni vedel, kaj dela. Edina jasna misel v njegovi glavi je bila:

»Bertille je živa in jaz vem, kje je! Rešiti jo moram, pa da mi ne porušijo samostan do poslednjega kamna!«

Ker se mu je tolikanj mudilo, bi bil moral prav za prav kreniti ob znožju griča Sv. Roka in ubrati bližnjico preko polj. A v prvem nagibu se je bil zapodil naravnost v predmestje Sv. Honorija; dirjal je tja v en dan, ne da bi utegnil pomišljati.

Ko je planil mimo Concinijevih plemičev, se je nehote močno zaletel vanje. Ni se zmenil za to. Ni se opravičil. Vedel je, da ne sme izgubiti niti trenutka. Njih ogorčene vzkrike, psovke in grožnje je sicer slišal izda hrbta, a odgovoril ni; tekel je dalje, ne da bi se ozrl.

Razijarjeni plemiči so hoteli skočiti za nesramnežem, da bi ga kaznovali. A gospodar, ki jih je bil dohitel, jim ni dovolil.

Po smeri, ki jo je Jehan ubral, je Concini takoj uganil, da divja na Montmartre. Ta misel se je mahoma zakoreninila v njem. Radosti pijan je zaškrtal:

»Imam ga!«

Ukaz, ki ga je dal poprej onemu svojih plemičev, je bil že izpolnjen: dvanaest mož je bilo pri njem. S to četo je brez odlašanja ubral bližnjico proti cilju.

Na koncu predmestja, ko je minil kapucinski samostan, je Jehan zavil na desno.

»Čemu tako dirjam?« je rekel sam pri sebi. »Zdaj, ko vem, kje je, jo bom rešil, o tem ne more biti dvoma. Seveda, neumno bi bilo misliti, da pojde kar tako, brez vsake težave. To bi bilo preveč preprosto in prelepo. Stvari gotovo ne bodo šle same od sebe izpod rok. Treba bo časa, potrpežljivosti in premišljenega ravnanja. Posebno moram paziti, da ne zbudim pozornosti. Stopajmo počasi, vraga, kakor vrt meščan, ki krađe Bogu časa, in si oglejmo slavni samostan nekoliko bliže. Ko to opravim, bom dobro premislil, kako in kaj.«

Storil je, kakor je bil sklenil: jel je korakati počasi, trudeč se, da bi bil podoben miroljubnemu postopaču.

Tu je treba, da nekoliko opišemo kraj.

Velika cesta je šla z zahoda proti vzhodu, od Arcanskega mostu, ki je vodil čez odvodni jarek, pa tja na konec Montmartrskega predmestja. Ob znožju griča, pod Mučeniško kapelico, je zapiral cesto veliki križ, kjer smo nekoč videli Ravaillaca zatopljenega v molitev. Kakor smo že takrat povedali, je od tod vodila mimo vzhodne strani kapelice steza, ki je nekaj časa spremljala samostansko obzidje in se nato izgubljala na nasprotnem pobočju.

To pot je moral ubrati Jehan, če je hotel priti na vrh griča in si ogledati položaj samostana.

Vrtno se nazaj. Ob cesti, po kateri je stopal mladi mož, so ležala na levi in desni neobdelana zemljišča, njive in zelenjavni nasadi. Dalje tam na desni je stal Porcheronski grad. Ko je prišel Jehan do konca grajskega obzidja, se je začela vrsta majhnih hiš. Še dalje sprejaj, vse do razpotja, kjer je stal križ, je bilo videti nekaj raztresenih človeških bivališč z njihovimi vrtički, plotovi, živim mejami in obzidji.

Vse te hiše so bile razsejane, kakor je bil nanese slučaj. Nektere so drzno silile na cesto, druge so se sramežljivo in boječe

odmikale od nje. Tako je nastajalo vse polno koticov in zatišij.

Nasproti gradu je bil otoček: šestorica hiš z zelenjavnimi vrtovi. Pot je zavijala okoli tega otočka, se vzpenjala na majhen griček, kjer je stal mlin, in se od tod vračala na veliko cesto. Tam, kjer sta se pot in cesta sekali, je stalo nekaj kolib.

Ob znožju mlinskega griča, skriti za hišami na otočku, so prežali Concini in njegovi ljudje.

Jehan je čilo stopal svojo pot. Odkar je vedel, kje najde Bertille, in spet upal, da jo bo mogel rešiti, mu je radost kar zalivala srce. Nobeno popoldne se mu še ni bilo zdelo toliko krasno in polno stija. Upi so kipele v njem in veselo si je žvižgal popevko.

Minil je bil Porcheronski grad in otoček nasproti njega. Minil je tudi kolibe, ki so obrobile veliko cesto in pot. Ničesar ni bil videl, ničesar opazil. »Saj ni niti misli na kako nevarnost. Tedajci je pa začel za seboj besen topot, dirjajočih nog in krik:

»Nadenj! Dajte ga!«

Obrnil se je in nagrbnjen obrvi. V naslednjem trenutku je že držal v roki rapir, da bi sprejel dvanaestorico opričnikov, ki so se glasno sopihale vzpenjali po griču. Za njimi je spoznal Concinija, ki je tulil v svojem divjem, maščevalnem veselju:

»Živega hočem, tako vam krvi Kriščeve! Živega, pravim!«

»Oho!« se je porogljivo zagrohotal Jehan. »Prevzvišeni gospod Concini? Odkar sem položil roko na tvoje strahopetsko lice, te je smerom skrb, da imaš pred seboj kakega človeka ali reč, ki se lahko skrrije zanj.«

»Nadenj! Nadenj!« so rjaveli opričniki, da bi ga prevpili.

»Imamo vas, gospod!« so kričali plemiči. »Nesramnež, ki se zaletavate v ljudi, ne da bi se jim opravičili!«

»Počasi, otroci,« je zagrmel Jehan; »še malo, pa se zaletim v vas s temle kosom železa; ki bo de in reže! Pazite se!«

Tako govoreč je zavil rapir v tistem plamenem krogu, po katerem so ga vsi poznali.

Sport

Teniški dvoboj Kamnik : Novo mesto 4:3

Med ostalimi sportnimi panogami, ki so zadnja leta zavzele velik razmah po naši deželi, zaznamuje znan napredek tudi teniški sport. Podoželski klubi grade teniška igrišča in tako ustvarjajo prvi pogoji za uspešno gojitev tega tepega in plemenitega sporta. V Novem mestu je SK Elan že pred 4 leti zgradil leno igrišče, letos pa so mu sledili Kamnik, Domžale in Trzin. Igralci vseh klubov pridno trenirajo in vabijo sem in tja tudi nekaj ljubljanskih gostov, da se od njih kaj nauče. Največjega pomena za igralce in za napredek ter propagando teniškega sporta na deželi pa so srečanja med posameznimi podoželskimi klubi v resnih dvobojih. Kamnik in Novo mesto imata že sedaj v svojih vrstah nekaj igralcev, ki lahko z uspehom nastopajo tudi proti močnejšim ljubljanskim igralcem.

V nedeljo, 28. t. m. sta v vrsti dvobojev med podoželskimi klubi že drugič pomerila svoje moči SK Kamnik in SK Elan iz Novega mesta na lepem igrišču nad Krko v Novem mestu. Prvo srečanje med obema kluboma je lani ostalo z 2:2 neodločeno. V nedeljskem dvoboju so zastopali Novo mesto dr. Davorin Gros, Jože Solichal in Mara Agničeva, Kamnik pa Fredi Puthon, Valter Stuzzi in Manica Stergarjeva. Dvoboj je bil zanimiv in napet in je nudi prvo leno igro.

Igralo se je nepretrgoma od 8. zjutraj do 13. v največji dopoldanski vročini. Vsi igralci so bili dobro razpoloženi. Najprej se je odigral double med paroma Puthon-Stuzzi (Kamnik) : dr. Gros-Solichal (Elan). Solichal se je pričevala zmaga Novega mesta, vendar sta Kamničana po leni igri zasluženo zmagala s 7:5, 6:4. Sledil je dvoboj med prvakoma obeh klubov dr. Grosom in Puthonom. To je bila najboljša napeta in najlepša igra, kar jih je bilo odigranih v Novem mestu. Končala je s 6:2, 6:4 v korist kamniškega prvaka.

Pri stanju 2:0 za Kamnik se je nato odigral ženski single med Agničevo (Elan) in Stergarjevo (Kamnik). Proti rutinirani novomeški prvakinji je Stergarjeva, ki je šele začetnica, pokazala presenetljiv odpor. Igra je bila živa in zanimiva; Agničeva, ki se je odlikovala zlasti v ostrih servisih, je odločila igro v svojo korist s 6:4, 6:4 in prihranila Elanu prvo zmago. Za končni izid dvoboja je bil odločilnega pomena single med Solichalom (Elan) in Stuzzijem (Kamnik), katerega je Stuzzi sigurno odločil v svojo korist s 6:3 in 6:2. Mešani double dr. Gros-Agničeva : Puthon-Stergarjeva je končal s 6:2, 6:2 v korist Elana. Pri stanju 3:2 za Kamnik sta se odigrala še dva single. Z lahkoto je zmagal Puthon nad Solichalom s 6:1, 6:1; 1 in dr. Gros nad Stuzzijem s 6:4, 6:0. Dvoboj, ki je vzbudil tudi med novomeškimi prijatelji teniške igre veliko zanimanje, je tako končal z zmago Kamnika v razmerju 4:3. Eno prihodnjih nedelj bodo Novomeščani vrnili Kamničanom poset in bo tako ponovno prijateljsko srečanje še poglobilo stike med obema aglinima podoželskima kluboma.

Prognandni mednarodni miting ASK Primorja

ASK Primorje v Ljubljani bo priredil v soboto 3. in nedeljo 4. septembra na svojem igrišču ob Dunajski cesti v okviru proslave 10-letnice društva »Soča« prognandni mednarodni miting združen z atletskim dvomatchem ASK Primorje : Klagenfurt Athletiksport Club iz Celovca. Prireditelj v soboto, 3. sept. ob 15. uri, v nedeljo, 4. sept. ob 14.30 uri.

Tekmovalni program in vrstni red tekmovalnih točk je naslednji:

Sobota, dne 3. septembra:
1. predteki 100 m. 2. skok v dalj. z zal., 3. finale 100 m. 4. tek 1500 m. 5. met diska. 6. predteki 400 m. 7. skok v višino z zal., 8. met kopa, 9. skok ob palici, 10. stafeta 4 x 150 m. 11. finale 400 m. 12. stafeta 4 x 200 m.

Nedelja, dne 4. septembra:
1. predteki 200 m. 2. troskok, 3. tek 800 m. 4. met krogla. 5. finale 200 m. 6. met krogla 5 kg jun. kat. C. 7. met klavirja. 8. 100 m jun. kat. C. 9. stafeta 4 x 100 m. 10. tek 5000 m. 11. skok v daljino z zal. jun. kat. C. 12. stafeta 800 krat 400 krat 200 krat 200 m.

Teklišče je dolgo 396 m. pokrito z umastimi in ima dva dvignjena zavoja. Tekmovanje se vrši po pravilih ILLAS. Zunanji tekmovalci so prijavnine prosti, ostali mora pri prijavi plačati 10 Din za osebo in točko, 30 Din za stafetna moštva. Prijave je poslati do 1. septembra ob 12. uri na naslov: Savo Sancin, Ljubljana, Tavčarjeva ul. I-III. Prvo in drugoplasirani

v vsaki disciplini bo dobil plaketo, tretjeplasirani priznanico. Klub si pridržuje pravico spremeni točke kakor tudi vrstni red tekmovalcev.

Kuocom oziroma njih tekmovalcem preskrbi prireditelj ob pravčasni prijavi 75 odst. popust na železnico, celodnevno prebrano 20 Nin in prenočišče 10 Din.

Se nekaj nedeljskih rezultatov. V našem drž. prvenstvu je bil rezultat tekme med Jugoslavijo in srbskimi Slavijo 5:0 (1:0), torej še za gol boljši za Jugoslavijo, ki ga je v 44. min. zabil Žebčević. Na Dunaju so se nadaljevale prvenstvene tekme v I. ligi. Austria in WAC sta igrala neodločeno 1:1 (0:0) in prav tako sta delila točke brez gola Rapid in Libertas. Hakoah je zmagala nad Sportklubom z 1:0 (1:0). V Pragi je Viktorija - Žižkov v prvenstveni tekmi odpravila Slavio z 2:1 (0:1). V Plznu pa je Sparta z 1:1 proti SK Plznu komaj rešila točko. Dalje so Bohemians zmagali nad Libenom s 5:4 (3:2). Viktorija iz Plzne nad Nachodom z 1:0 (1:0). Klauko pa nad Tepitzer FC s 4:1 (1:0). Budimpeštanski rezultati: Hungaria : Attila 9:0 (5:0), Ferencvaros : Soroksor 8:2 (3:0), Ujpest : Nemzeti 3:1 (0:0), »11« : III. okraj 2:1 (1:0); Kispes : Somogy 1:1 (1:0).

CSR : Avstrija v plavanju. V soboto in nedeljo se je vršila v Pragi meddržavna plavalna tekma med reprezentancama Avstrije in Českoslovaške, pri kateri je Českoslovaška zmagala s 43:29 točkami. To je že drugi poraz, ki ga je avstrijski plavalni sport doživel zaradi svojih notranjih »političnih« razmer. Podrobni rezultati zmagovalcev so bili: — 100 m hrbtno: 1. Seitz (A) in Helling (CSR) v enakem času 1:13,6; 200 m prsno: 1. Czeška (CSR) 3:00,9; 4 x 100 m prosto: 1. CSR (Svehla, Schmuck, Getreuer, dr. Steiner) 4:21,4; 100 m prosto: 1. Keltsoher (A) in Getreuer (CSR) v enakem času 1:04,2; 3 x 100 m mešano: 1. CSR (Czeška, Heiling, Steiner) 3:42,4. V vaterpolu je českoslovaško moštvo s 5:0 (4:0) zmagalo; prav tako je zmagala tudi reprezentanca Prage nad reprezentanco Dunaja s 3:1 (1:1).

ASK Primorje. Lahkotletska sekcija. V soboto in nedeljo, 3. in 4. septembra bo propagandni mednarodni miting in dvomatch s KAC iz Celovca. Pozivamo imenovane atlete, da se razen ostalih redno udeležujejo treningov vsek dan: Kovarčič A., Cerar L., Perović L., Čepin, Godunov, Jug Fr. in V., Korčec, Racić M., Stofla, Zorja Fr., Slamić, Putinja, Svetlić S., Slapar, Gasperšič, Cerkenik, Modica, Juniorji: Oražem, Zorja A., Ogrič, Kosec. Pozivamo zunanje, zlasti Skoka, Krevsa, Kovarčiča Leona, Zgana, Mareka E., Petkovška in juniorje Karbo ter Kolena, da redno trenirajo. Lista klubskih atletov, ki startajo na tem mitingu, je nabita v garderobi na igrišču. Načelnik.

TSK Slovan. V sredo, dne 30. t. m. ob 18. doli obvezno trening za vse igralce I. in rezervnega moštva. V četrtek 1. septembra ob 20. članski sestanek vseh igralcev nogometne sekcije. Volitev novega kapetana, doletov rezervnega in I. moštva za bodoče tekme in dr. — Obvezna je pri-sotnost za: Zavrl I. in II., Marchiotti I. in II., Grm, Slegel, Uhan, Lipovšek II., Lurnbar I., Thuma, Srebotnjak, Ključec, Šom, Sluga, Poljšak, Bögel.

MK Ilirija opozarja dirkače in člane mo-tovne sekcije na mednarodno motociklistično dirko, ki jo bo dne 4. septembra priredil IHMK na dirkašču »Miramar« v Zagrebu. Razpis je v tiskovni klub, kjer se tudi sprejemajo prijave za dirko, in sicer do četrтка, dne 1. septembra t. l. do 18.

Šolstvo

Na realni gimnaziji v Kočevju bo vpl.ovanje: za I. razred 1. septembra ob 9. ure, za II. do IV. 2. od 8. dalje, za V. do VIII. 3. od 8. dalje. Dijaki zunanji se bodo vpisovali tudi 2. in 3. septembra, v izjemnih primerih pa še 4. in 5. septembra dopoldne. Učenci, ki so napravili sprejemni izpit za I. razred na drugem zavodu, pa se žele vpisati tukaj, naj prinesejo predpisane dokumente s seboj. Pojasnila nabita na uradni deski.

Gospodinska šola in toledotočaj na Je-nicah delujeta tiho in skromno že več let ter izobražujeta naša dekleta v gospodinstvu, šivanju in toledu. Mnogo je bilo truda, da se je dosegla ustanovitve tako potrebne gospodinske šole in tečaja. Hvaliležni moramo biti vsem faktorjem, ki šoli in tečaju izkazujejo podporo in le želimo, da to ostane tudi za naprej, saj vemo, da kar enkrat imamo, moramo tudi držati in podpirati. Ob koncu preteklega šolskega leta je gospodinska šola priredila izredno lepo razstavo, na kateri so dekleta pokazala pridobljeno znanje. Vrednost gospodinske šole in toleda tečaja znajo ceniti posebno stariši, ko vsako leto posijejo svoje hčere, da se izobrazijo za dobre gospodinjice.

Državna meščanska šola v Ptaju. Vpl.ovanje bo 1., 2., 3. in 4. septembra. V

Iz življenja na deželi Iz Slovenjgradca

sg— Nesreča pri delu. Korosec Josip iz Podgorja je med rezanjem krme prišel z desnico v stroj, ki mu je smekal vse prste. Hodnik Štefan iz št. Ilja je padel med spraviljanjem sena s skednja in si je zlomil desno nogo. Zidar Čuješ iz Šmarja je med delom padel s stavbnega odra in si zlomil na levi strani rebra. Vsi ponesrečenci so bili prepeljani v tukajšnje bolni-co.

Iz Konjice

nj— Sokolstvo v Dravinjski dolini. Po izredno lepo uspehi letošnjih številnih sokolskih prireditvah naših sokolskih edinic v dravinjskem sokolskem okrožju se je vršila 14. t. m. v Konjicah tekma med posameznimi sokolskimi edinicami okrožja v odbojki in v statnem teku. V tekmi v odbojki je izšel kot prvak okrožja za člane društva Konjice, za članice, moški in ženski naraščaj, pa društvo Poljčane. V statnem teku na 1500 m je zmagalo Sokolsko društvo Konjice v 4 minutah in 1 sekundi, sledila so društva Zreče, Poljčane, Oplotnica in Loče. Sokolska četa Sv. Jerneja nad Ločami je imela nastop 21. t. m. na sokolskem dvorišču, ki ga je četna uprava prav praktično uredila. Četa je skupno z matičnim društvom Loče nastopila s vsemi oddelki v 9 telovadnih točkah. Zlasti so želi priznanje številni četniki.

nj— Iz delovanja dravinjske podružnice SPD. Letos pozimi osnovni odsek za tujski promet se je lotil dela z vso vno. S primerno reklamo in z ureditvijo informacijske službe v Konjicah in bližnji okoli-sami je privabil v Konjice večje število letovisčarjev, ki doslej še niso vedeli za naš lep kraj. Te dni pa je podružnica izdala skrbno sestavljeno in s krasnimi slikami v bakrotisku opremljeno brošuro, ki slovenski, srbskohrvatski in nemški opisuje Konjice in bližnjo okolico. Vsa čast ljudem, ki so sodelovali pri tem za skromni začetek tako dobro uspelem delu.

nj— Velika shoda sreske organizacije JRKD v Vitanju in v Sv. Jerneju 21. t. m. sta uspeha kar najbolje. Udeležilo se je obeh shodov številno občinstvo. Govorili so gg. narodna poslanca dr. Auer iz Siska in Gajšek Karol iz Konjice, dalje gg. notar Jereb Rado in dr. Mejak Ervin. Oba shoda pomenita zopet lep korak naprej v utrjevanju državne zavesti in konsolidaciji razmer v srezu.

Iz Ptujia

j— Zasačen tat koles. Te dni se je pripeljal v mesto posestnik Horvat Maks iz Krčevine. Ko se je mudil v gostilni »Pri postji, je prislonil kolo na zid v veži. Ko pa je hotel oditi, kolesa ni bilo več na mestu. Takoj je tatvino prijavil na policijo. Stražnik g. Rupniku se je že po dveh urah posrečilo izslediti tatu v osebi Smerkarja Petra iz Kroke, ki je kolo že prodal nekemu vajencu.

Iz Prekmurja

pm— Seja odbora JRKD. V Dolnji Lendavi bo v ponedeljek 28. t. m. Zaradi važnosti seje se pozivajo odborniki.

pm— Otvoritev strelšča v Dolnji Lendavi. Na zadnji odborovi seji je bilo sklenjeno, da se otvori strelšče s soboto 3. septembra ob 15. Na razpolago bo vojaško strelšče v Dolgi vasi. Na cerkvenem trgu se bodo zbirali člani in občinstvo, nato pa krene sprevod z vojaško godbo na strelšče. Ob tej priliki bo zopet v Dolnji Lendavi lepa narodna manifestacija.

pm— Ukinitve orožniške postaje. Te dni je bila ukinitvena orožniška postaja v Gaberju pri Dolnji Lendavi, ki se je preselila v Štrigovo. Gaberski rajon se je razdelil med orožniški postaji v Črensovih in Dolnji Lendavi.

DOLENJSKE TOPLICE. Slaboumna revica M. O. dela vedno večjo nadlego ne le domačinom, temveč tudi vsej bližnji in daljni okolici. Ker je ni mogoče oddati v umobolnico, imajo domačini silno mnogo truda z njo. Tako je pred dnevi ušla od doma ter se napotila pol gola proti Semiču. Med potjo si je strgala raz sebe vso obleko in je prišla do Semiča popolnoma gola. Usmiljeni ljudje so jo odvedli v neko hišo, kjer so jo oblekli ter oskrbeli, da je prišla zopet domov. Njeno petje in vpitje razburja vso okolico podnevi in ponoči. Nevarno pa je tudi, da bo kaj začnala. Ker se ponavlja to že nad 2 meseca, je skrajni čas, da bi bila sprejeta v umobolnico. — Po zadnjem majhnem dežju je silna vročina popustila. Lastovske so se že pričele zbirati na odlet v južne kraje. Po-hlevni dež je sicer nekoliko poživil poljske rastline, vendar je bilo mnogo premalo vlage. — Toča po vinogradih je napravila mnogo večjo škodo, kakor se je prvotno

mislijo. Nekateri vinogradniki ne bodo imeli kaj trgati.

LJUTOMER. Premiranje konj bo dne 1. septembra na Glavnem trgu v Ljutomeru.

MALA NEDELJA. Tukajšnja Sokolska četa vabi vse prijatelje k svoji prireditvi v nedeljo 4. septembra, ko bo ob 15. nastop sokolske čete s praškimi vajenci na dvorišču brata Koseja. Po nastopu pa bodo uprizorile članice z deco v društvenem domu pravilno bajko s petjem »Izgubljeni raj«. Svirala bo sokolska godba. Letošnja velika tombola bo v nedeljo 18. septembra in bo glavni dobitek 1000 Din v gotovini, poleg tega vreča moke, obleka in še nad 300 drugih lepih dobitkov Vajljona so zlasti sosednja društva k številnemu posetu.

ST. JURJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Strokovnega kmetijskega tečaja za učite. lje kmetsko-nadaljevalnih šol, ki je trajal od 18. julija do 20. t. m., se je udeležilo 23 učiteljev iz raznih srezov dravske banovine. Gg. predavatelji: ravnatelj kmetijske šole ing. Petkovšek, profesor ing. Kropivšek ter strokovni učitelj Vardjan, vsi trije z domačega zavoda, ter Josip Gosak, šolski upravitelj v Teharju, so uspešno obdelali teoretično in praktično obširno snov iz vseh predmetov kmetijske stroke ter s svojimi poljudnimi predavanji vzbudili v tečajnikih veliko zanimanje za vse pango kmetijstva. Vsi tečajniki so dovršili tečaj z odličnim ali prav dobrim uspehom. Slovesne zaključitve tečaja 30. t. m. sta se udeležila tudi zastopnika kr. banske uprave g. ing. Zidanec, načelnik kmet. oddelka ter referent Korošelj. Oba sta potožev tečaja g. ravnatelja ing. Petkovška v lepo zasnovanih govornih izpodbujala učitelje tečajnike k složenemu delu za nacionalno vzgojo in za zboljšanje gospodarskega položaja našega kmeta. Za vzpodbudne besede ter za trud gg. predavateljev se je zahvalil tečajnik Jakob Novak. Zaključni del je tvoril banket, kjer so pokazali svojo veliko kuharsko spretnost: gjenke tamošnje gospodinske šole pod vzornim vodstvom g. ravnateljice. Premouove in strokovnih učitelje Miakarjeve in Zbogarjeve. Skrbele so za prehrano: ves čas tečaja in so z dobro kuhinjo in z ljuboznim postopanjem omogočile, da smo se počutili kakor doma. Bili smo s tečajem povsem zadovoljni in nam bo ostal v prijetnem spominu. — ak.

RIMSKE TOPLICE. Elitni zabavni večer s plesnim programom sta nudila nedavno v zdraviliški dvorani člana opere Darmstadt-Dessau, prva odlikovana predstavnika Jugoslavije na mednarodnem koreografskem konkurzu v Parizu g. P. Pino Miakar in njegova soproga Pia. Dvorana je bila zadovoljivo obiskana. Posamezne točke je spremljal orkester konservatoristov iz Ljubljane. — Kopališka sezona polagoma umira. Večina gostov že odhaja. Višek je dosegla sezona v zadnjih dneh preteklega meseca ter je bil letos obisk v primeri z lanskim letom naravnost pre-

senetljiv, saj so bile zasedene vse sobe v kopališču samem, poleg tega pa tudi vse proste sobe v okolici pri privatnikih. Obisk gostov, povedni domačinov, pa Madžarov in Avstrijcev, je zadovoljil v polni meri. Savinja je še polna kopalcev; zemlja je docela izsušena in v nekaterih krajih že močno primanjkuje vode za ljudi in živino. Komisijski ogled za popravilo in obnovo šmarjanskega lesenega mostu se je vršil te dni ter bodo najbrže v naslednjih mesecih še podvzeli akcijo, da se most renovira s podporo banovine, ki jo je obljubila po priporočilu banskega svetnika g. dr. Roša. Most je že v tako mizerem stanju, da so pasanti ogroženi.

VRHNIKA. V sredo 31. t. m. ob 20. bo v osnovni šoli ustanovni občni zbor strelske družine, katere namen je, vzgajati dobre strelce in gojiti med člani narodno zavest. Pokrovitelj te organizacije je Nj. Vel. kralj. Pričakujemo, da bo ustanovni občni zbor mnogostevilno obiskani. V kratkem se prične urejanje primerne strelišča.

Radio

Izvrleček iz programov

Torek, 30. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Otroški kotic. — 19: Naša zemlja v vseumirju in ostali planeti. — 20: Esperantso predavanje. — 20.30: Prenos koncerta iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sreda, 31. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 18: Salonski kvintet. — 19: Prenos Beethovnov opere »Fidelio« iz Salzburga. — 22: Čas, poročila, salonski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 18: Koncert tamburaskoga zbora. — 19: Prenos opere iz Salzburga. — 22: Prenašanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 19: Prenos opere iz Salzburga. — Lahka glasba. — 19.30: Pesmi. — 19.50: Klavirski koncert. — 20.20: Prenos iz Brna. — 21: Orkester. — BRNO 19: Koncert iz Prage. — 20.20: Humoristična slika. — 21: Prenos iz Prage. — VARSAVA 18.20: Lahka glasba. — 20: Koncertni večer. — 22.05: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Godalni kvartet. — 16.50: Popoldanski koncert. — 19: Prenos Beethovnov opere »Fidelio« iz Salzburga. — 22.10: Lahka godba. — BERLIN 20: Zabaven program. — 22.20: Prenos iz Dunaja. — KÖNIGSBERG 19: Prenos opere iz Salzburga. — 22: Sluhoizera. — 22.45: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.45: Madžarske pesmi. — 19.45: Lahka glasba. — 21: Plesna in cigankova godba. — RIM 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45: Verdijeva opera »Silicijanske večernice«.

Za jugoslovanski patent št. 6491 od 1. junija na:

»Samoizpraznjevalni voz« („Selbstentladere“) se iščejo kupci ali odjemalci licenc.

Cenj. ponudbe na: Ing. Milan Šuklje, Ljubljana, Beethovnova ulica 2. 11162

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Zaradi prekratke dobe ponovno razpisuje

podpisana občinska uprava občine Loka pri Zidanem mostu

ofertno licitacijo za gradnjo novega vodovoda za vas Loko,

ki se bo vršila dne 4. septembra 1932 ob 9. uri dopoldan v prostorih občinske pisarne v Loku pri Zidanem mostu.

Interesenti naj se zgledajo ob navedeni uri istotam, kjer dobijo vsa nadaljnja navodila.

